

Delavska enotnost

številka 3 / letnik 57 / Ljubljana, 22. januar 1998

Glasil

Zveze Svobodnih Sindikatov Slovenije

Seja ekonomsko-socialnega sveta (ESS) to sredo je bila prvi korak v smeri iskanja nacionalnega soglasja o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Proti reformi se namreč ni izrekel nobeden od socialnih partnerjev. Možnost soglasja pa je odvisna tudi od pripravljenosti za popuščanje vlade in tudi sindikatov. Za delodajalce je ta hip mogoče reči le, da želijo reformo čimprej.

Začetek iskanja soglasja o pokojninski reformi

Ekonomsko-socialni svet

Da bo vlada popustila, je bilo mogoče razbrati že iz uvodnih besed ministra Toneta Ropa. Tako ne bo vztrajala pri uvedbi drugega naloženega stebra, ki je za sindikate eden od glavnih temeljev spotike. Njegovo uvedbo bo treba še strokovno proučiti, tudi z mladimi, ki naj bi od njega imeli koristi, bi se bilo treba pogovoriti. Glede upokojitvene starosti 65 let pa je povedal, da ne bo obvezna, ampak fakultativna, da se bomo lahko upokojevali od 58. do 65. leta. Rop je omenil tudi odmernost stopnje (odstotek pokojnine v primerjavi s plačo), ki naj bi se približala stopnji v so-

sednjih državah. Za Ropa je alternativa tudi možnost zmanjšanja pravic iz pokojninsko-invalidskega zavarovanja ali povečanja prispevne stopnje – ta je sedaj za delodajalce med najnižjimi v Evropi.

Minister za finance Mitja Gaspari je najprej povedal, da sedanjí pokojninski sistem lahko zdrži največ še leto in pol. Po njegovem mnenju pri nas nimamo medgeneracijske pogodbe, saj bi po njej masa pokojnin bila odvisna od mase plač, pri nas pa se pokojnine usklajujejo z rastjo plač. Če bi bile pokojnine vezane na maso, pokojninska blagajna

ne bi imela sedanjih problemov. Po Gasparijevem mnenju pa bi bilo neodgovorno reševati problem le začasno, tako kot je to naredila Italija, ki bo čez pet let morala poiskati nove rešitve. Sedanjí sistem pokojninsko-invalidskega zavarovanja je zato treba

nadomestitvene stopnje s sedanjih več kot 70 na le 40 odstotkov. Nemci prav zdaj skušajo to narediti. Gaspari je omenil tudi obveznosti proračuna za pokojninsko blagajno, ki so tako velike zaradi nizke prispevne stopnje. Zanj so se odločili, ker so

temeljito popraviti, sicer bo leta 2010 prišlo do njegovega zloma. Rešitev bi bilo tudi zmanjšanje

s tem hoteli gospodarstvu pomagati k večji konkurenčnosti. Ugotavljajo pa, da do tega ni prišlo, da je denar nekam izpuhtel, verjetno za prevelike plače, da je zaradi njih bilo ob delo od 30 do 50.000 delavcev. Sicer pa gre za pokojnine zdaj 3,9 odstotka proračuna, kar bi morali znižati na največ 3 odstotke.

Sindikalisti (Slavko Kmetič, Dušan Semolič, Dušan Rebolj) so nasprotovali zlasti povečanju starostne dobe in uvedbi drugega stebra. Delodajalci so bili zlasti za čimprejšnjo reformo. Na Semoličevo vprašanje, ali bodo imeli delo za več kot 60 let stare, je Jože Stanič, predsednik združenja delodajalcev, odgovoril, da bomo mogoče čez 15 let delali le po štiri ure na dan, kar bodo starejši lažje zmogli.

Delovna skupina ESS bo na podlagi razprave pripravila predlog možnih kompromisov, ki naj bi bili podlaga za nadaljnje iskanje soglasja o tej reformi.

F. K.

Franc Vodopivec (prvi z leve), predsednik nadzornega sveta Slovenskih železarn (SZ), je na okrogli mizi SKEI o tujem kapitalu v slovenski kovinski in elektroindustriji ter jeklarstvu – grožnja ali razvojna priložnost – dejal: »Za sanacijo SZ je država letos namenila toliko denarja, kot stane 5,7 kilometra avtoceste, v prihodnjem letu pa le za dva in pol kilometra. Kilometer avtoceste je konec lanskega leta veljal 6 milijonov dolarjev. Če bi koncern SZ dobil 7 do 8 milijonov mark, kar zadošča za 650 metrov avtoceste, bi lahko dokapitaliziral Verigo in Fiprom in tako rešil 500 delovnih mest.«

Več na strani 3

Tiskovna konferenca ZSSS o reformi pokojninskega zavarovanja

Razlog za tiskovno konferenco ZSSS ta teden je odnos vlade do reforme pokojninskega zavarovanja. Še posebej iz proračunskega memoranduma je namreč možno sklepati, da je za vlado že vse odločeno, da je reforma že izglasovana. O marsičem se je mogoče in treba pogovarjati, podaljšanje starosti na 65 let pa je za ZSSS nesprejemljivo. Tako Dušan Semolič, ki je prepričan, da delavke in delavci povečevanje za upokožitev potrebne starosti enotno zavračajo, ker do te starosti svojega dela ne morejo več uspešno opravljati.

Dušan Semolič je ministrstvu za delo tudi očitil, da je naročilo javnomnenjsko raziskavo, ki kaže večinsko podporo reformi. Druga raziskava pa je pokazala, da reformi nasprotuje več kot 90 odstotkov anketirancev. Da reforma med zaposlenimi nima podpore, kažejo tudi mnenja iz nekaterih sindikatov dejavnosti. V podjetju Certus, ki ima zdaj 850 zaposlenih, pred leti pa jih je bilo 1500, je v zadnjih 36 letih odšlo v pokoj s polno delovno in starostno dobo le 6 (z besedo šest) delavcev. V tem podjetju si soferja, ki bi vozil avto-bus do 65. leta, in to varno, ne morejo predstavljati. Tudi medicinske sestre, na primer v dializi, do 65. leta ne bodo mogle delati. Podjetja nimajo nobenih možnosti, da bi delavce, ki ne bodo zmogli dela na sedanjih delovnih mestih, prerazporedili na druga dela. Starost 65 let je nesprejemljiva tudi za kovinarje, trgovke, gostinke, vzgojiteljice, učiteljice... Delavci in delavke, ki jih reforma pokojninskega zavarovanja najbolj zadeva, so po Semoličevem mnenju iztrošeni. Do iztrošenosti ljudi je prišlo tudi zaradi slabega varstva pri delu, novi zakon o varstvu pri delu je namreč obležal v predalih.

Semolič bo reprezentante delodajalcev na seji ekonomsko-socialnega sveta vprašal, ali bodo za več kot 60 let stare delavce imeli delo. Predlagatelj pokojninske reforme pa bo vprašal, ali bo povečanje za upokožitev potrebne starosti olajšalo možnosti zaposlovanja mladih, ki zdaj zelo težko pridejo do zaposlitve. Semolič tudi meni, da bo podaljšanje za upokožitev potrebne starosti povečalo obveznosti države do pokojninske blaginje.

Bela knjiga o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja je po Semoličevem mnenju podcenila vpliv brezposelnosti na stanje v blagajni pokojninskega zavoda. Če bi vsaj del brezposelnih plačeval prispevke v to blagajno, bi namreč njeni problemi bili bistveno manjši.

Predlagatelj reforme so po Semoličevih besedah zagrešili veliko napako tudi s predlogom za uvedbo drugega stebra. Več držav iz Srednje Evrope namreč še naprej ohranja naložbeni sistem (medgeneracijsko pogodbo), ki je preživel več desetletij in tudi več ureditev. Tega ne bi preživel noben kapitalski sklad; v Nemčiji je inflacija že dvakrat preprečila njegovo uveljavitev. Semolič se sprašuje, zakaj svetovna banka, ki zagovarja uvedbo naložbenega stebra tudi pri nas, tega

ne zahteva od Nemčije in Avstrije. Po njegovem mnenju je položaj na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja pri nas bolj podoben razmeram v Nemčiji in Avstriji kot v Češki, Madžarski in drugih bivših

socialističnih deželah. Sedaj zaposleni, zlasti mlajši, bodo po Semoličevih besedah morali še naprej plačevati prispevke za že upokojene, dodatno pa naj bi začeli varčevati še zase. To bodo zmogli le res dobro plačani, meni Semolič. Poleg tega opozarja tudi na izkušnje držav, ki so naložbeni sistem že uveljavile. Za administriranje in druge stroške uvedbe naložbenega zavarovanja naj bi šla kar tretjina prispe-

Dušan Semolič je belo knjigo zavrnil tudi zaradi podcenjevanja visoke nezaposlenosti.

Nesprejemljivih je zlasti 65 let

vkov. Zaradi tega se naložbeni sistem v Čilu ni potrdil. Trditev, da je ta sistem uspešen v Švici, ni sprejemljiva, saj naše države s Švico ne moremo primerjati. Povrh so v tej najbogatejši evropski državi naložbeni sistem uvedli v obdobju velike gospodarske rasti. Sistem se je obdržal zlasti zaradi tega, ker imajo v podjetjih kar 13.000 pokojninskih blagajn. Sedaj ugotavljajo, da je naložbeni sistem dober

le za dobro plačane, za siromašne pa je slab. Naložbeni sistem je tudi za Švicarje vprašljiv, ker ne zagotavlja socialne pravičnosti.

Razprave o spremembah sedanjega pokojninskega sistema so po Semoličevem mnenju za ZSSS sprejemljive, celo potrebne. Nesprejemljivo pa je podaljšanje za upokožitev potrebne starosti na 65 let. Nobena naložba ni absolutno varna, zavarovanci torej ne morejo računati, da bodo z vplačevanjem v sklade res poskrbeli za varno starost.

Rajko Lesjak je k temu dodal, da se je na pogovorih v Tekstilni industriji Otiški Vrh prepričal, da so delavke iztrošene že pri 50 letih, da si vodstva podjetij ne predstavljajo, kako bi delavke delale pri 60 ali več letih.

Po Semoličevem mnenju kaže Vlada RS do sindikatov sicer prijazen obraz, vendar svoje politike zaradi tega ne spreminja, ampak pri njej vztraja.

Tudi zdaj sindikate nekateri obdolžujejo, da so krivi za preveliko brezposelnost. Ta naj bi bila posledica njihovega zavzemanja za visoke plače. Če bi to držalo, bi po Semoličevem mnenju v Ukrajini, Češki, Madžarski in še kje brezposelnosti sploh ne bilo. Naše izkušnje pa kažejo, da imajo podjetja težave zlasti zaradi neustrezne gospodarske politike in nesposobnosti menedžerjev. Čeprav so delavke v nekaterih podjetjih delale skoraj zastoj, s tem delovnih mest niso ohranile. Tako je bilo tudi v Tekstilni industriji Otiški Vrh. Po Semoličevem mnenju v Sloveniji ni nobenih dokazov, da višje plače povzročajo zapiranje delovnih mest.

Pri zavračanju povečanja upokožitvene starosti na 65 let so sindikati enotni. Od tega jih ne more odvrniti nihče. Ali bodo s tem tudi prodrli, pa bomo spoznali že aprila, ko naj bi državni zbor opravil predhodno obravnavo reforme pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Tako Dušan Semolič.

Franček Kavčič

KONFEDERACIJA SINDIKATOV 90 SLOVENIJE
KONFEDERACIJA NOVIH SINDIKATOV SLOVENIJE - NEODVISNOST
KONFEDERACIJA SINDIKATOV PERGAM
ZVEZA SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE

Datum: 19. januar 1998

SKUPNA IZJAVA OB PREDLOGU BELE KNJIGE O REFORMI POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Sindikalne organizacije Konfederacija sindikatov 90 Slovenije, Konfederacija novih sindikatov Slovenije - Neodvisnost, Konfederacija sindikatov Pergam in Zveza svobodnih sindikatov Slovenije smo 10. decembra 1997 na skupnem protestnem zboru prvič jasno in glasno opozorile, da se ne strinjamo z nekaterimi predlogi v reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kakršno predlaga ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Predsedniki vseh štirih sindikalnih central vladno Republike Slovenije opozarjamo, da:

- ni reforme pokojninskega in invalidskega zavarovanja brez sklenitve posebnega socialnega sporazuma med vlado, delodajalskimi organizacijami, sindikati in drugimi zainteresiranimi organizacijami o vseh elementih vsebine ter poteku reforme - tudi o ustreznih spremembah davčne politike, politike plač in aktivne politike zaposlovanja,
- nasprotujemo določitvi polne starosti za upokožitev na 65 let tako za moške kot za ženske, ker vodi v ali na eni strani višjo brezposelnost mladih ali na drugi strani v prisilno pristajanje izčrpanih delavcev na bistveno nižje pokojnine zaradi upokožitve pred 65. letom,
- ni reforme pokojninskega in invalidskega zavarovanja in dviganja starostnih pogojev za upokoževanje brez korenitih ukrepov za varnost in zdravje pri delu ter brez obveznega poklicnega nezgodnega zavarovanja za poškodbe pri delu, poklicne bolezni ter bolezni v zvezi z delom s prispevno stopnjo, ki spodbuja varne in zdrave delovne razmere,
- obvezno naložbeno pokojninsko zavarovanje kljub v predlogu bele knjige ponujenim proračunskim garancijam delavcem ne zagotavlja zadostne socialne in materialne varnosti v starosti.

Boris MAZALIN
predsednik Konfederacije
sindikatov 90 Slovenije

Dušan REBOLJ
predsednik Konfederacije
sindikatov Pergam

Slavko KMETIČ
predsednik Konfederacije novih
sindikatov Slovenije - Neodvisnost

Mag. Dušan SEMOLIČ
predsednik Zveze svobodnih
sindikatov Slovenije

Tuj kapital da, vendar po pameti

Okrogla miza SKEI ali je tuji kapital v pomoč kovinski, elektro in jeklarski industriji Slovenije ali grožnja njenemu obstoju

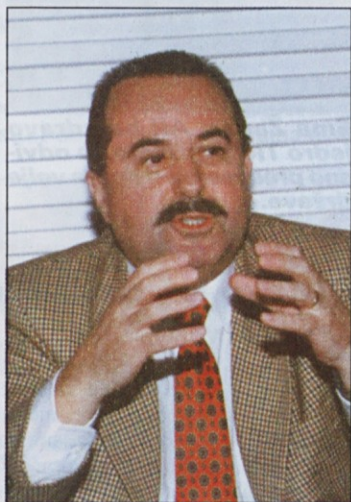
Eden izmed pogojev za vstop Slovenije v Evropsko unijo bo tudi svoboden pretok dela in kapitala, prav o pretoku slednjega in njegovem vplivu na razvoj slovenskega gospodarstva pa krožijo pri nas nasprotujoče si ocene. Zlasti v kovinski in elektroindustriji so izkušnje z nameni tujega kapitala zelo različne in ker je za sindikate ponovni zagon in razvoj teh dejavnosti ter ohranjanje znanja, delovnih mest in pridobivanje novih delovnih mest zelo pomembno, je SKEI v sredo pripravil okroglo mizo 'Tuj kapital v slovenski kovinski in elektroindustriji - grožnja ali razvojna možnost'. Čeprav se je niso udeležili vsi povabljeni, zlasti pa ne minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja in nekateri strokovnjaki, je dala zanimive in dobre odgovore na zastavljeno dilemo.

Brane Žerdoner, direktor SZ Metal z Raven: Iskati moramo vse možne vire dokapitalizacije naše industrije, paziti pa moramo na pogoje, pod katerimi bomo kapital pridobili. Naj nam bo v pomoč tudi Vzhodna Evropa.

Izkazalo se je, da udeleženci okrogle mize, med njimi so prevladovali predstavniki SKEI z raznih ravni, niso proti prisotnosti tujega kapitala v slovenski kovinskopredelovalni, elektroindustriji in jeklarstvu. Povsem jasno je, da se nekateri deli slovenske kovinske industrije brez pomoči tujega kapitala ne bodo več postavili na noge. Je pa treba biti previden pri izbiri, oziroma izvoru

kapitala iz tujine, saj ta lahko tudi ogrozi obstoj slovenskih podjetij. Najboljši bi bil tuji kapital za neposredne naložbe v dokapitalizacijo, kar bi slovenskim podjetjem zagotovilo razvoj, trg in delovna

Albert Vodovnik: V kovinski industriji mora hitro priti do novega zagona in brez odločitve o tem jo čaka dolg zastoj. Odločiti se bo treba tudi, odkod denar za to.

mesta. Prodaja slovenskih podjetij tujcem pa je bolj rizična, saj se za njo lahko skrivajo nameni odstraniti s trga slovensko podjetje in ustvariti prostor za izdelke podjetja, ki je kupilo slovensko podjetje.

Na okrogli mizi pa so posebej izpostavili problem nedodelane strategije industrijskega razvoja: zaradi tega lahko prihaja do manipuliranja z načini reševanja velikih podjetij prek političnih strank, kot v primeru Litostroja. Zato je Albert Vodovnik poudaril, da vlada ne bi smela prodajati državnih podjetij, ne da bi prej preverila, ali jih je mogoče s tujim kapitalom dokapitalizirati.

K iskanju odgovora na vprašanje, ali tuj kapital v slovenska podjetja in na kakšen način, so SKEI spodbudili tudi dogodki v prenekaterem slovenskem podjetju, ki išče možnosti za preživetje in razvoj s pomočjo tujega kapitala. Znani so primeri Litostroja, Slovenskih železarn, Taluma in drugih podjetij, ki brez tujega kapitala ne bodo mogla preživeti, vendar poskusi pridobitve le-

tega vzbujajo pomisleke in skrbi zaradi možnih slabih rešitev. Tuja podjetja, možni kupci slovenskih ali možni soinvestitorji, postavljajo pogosto take pogoje, da bi slovensko podjetje ne zašlo v težave, če bi že poslovalo pod njimi. Denimo: Norvežani terjajo pri Talumu samo tretjino sedanje cene električne energije. Če bi jo Talum plačeval že doslej, v težave ne bi zašel. Hkrati bi bila v primeru prodaje Taluma tujcem vprašljiva tudi dobava aluminija Impolu in ogrožen obstoj 400 delovnih mest v Slovenskobistriškem podjetju. In tako dalje.

V drugi skodeli tehtnice so dobre izkušnje s tujimi vlaganji, saj so podjetja v Sloveniji, ki so v večinski ali popolni lasti tujcev, uspešnejša od tistih v slovenski lasti; ustvarjajo dobiček, nobeno ni v izgubi, več vlagajo, ustvarjajo

Janko Puklavec, sekretar združenja kovinske industrije pri Gospodarski zbornici: Če ne bomo bolj vabili tuj kapital, ne bomo zadržali delovnih mest. Moramo začeti izdelovati boljše, več vredne izdelke, kot jih zdaj, da bomo obstali na svetovnem trgu.

višjo dodano vrednost na zaposlenega, višje so tudi plače in hitrejšje je zaposlovanje. Vendar pa ob tem ne gre prezreti, da so tuji sovlagatelji in kupci naših podjetij vedno terjali posebne pogoje: starih bremen očistena podjetja in posebne pogoje poslovanja (kot denimo zahtevajo Norvežani v primeru Taluma). Morda bi pod enakimi pogoji slovenska podjetja

uspešno poslovala tudi brez tuje pomoči, kljub pogosto poudarjani manjši sposobnosti domačih menedžerjev.

Slovenska kovinska industrija nima v svetu nobenega strateškega partnerja, pa so za uveljavitev na svetovnem trgu take povezave nujne. Treba pa je paziti na namere tujih možnih vlagateljev, ali tuj kapital prinaša slovenskim podjetjem razvoj ali pa pomeni, da bodo tujci prevzeli trg slovenskih podjetij. Za Litostroj denimo, bi bilo najbolje, če bi slovenski lastniki ohranili večinski lastniški delež, ob pogajanjih s tujim kapitalom pa Litostroju zagotovili status ekskluzivnega dobavitelja dovolj širokega asortimenta turbin, da ne bi bil izrinjen na obrobje trga. Podobno je v štorski in ravenski jeklarni: tako sta si podobni po opremini izdelkih, da bi ob tujem prevzemu katerekoli lahko prišlo do izrinjanja druge s trga. Zato so prodaje tujcem in tuji prevzemi naših podjetij vprašljivi. Ekonomist Franci Križanič je poudaril, da je za obstoj slovenstva sila pomemben pogoj slovensko večinsko lastništvo podjetij.

Zanimiva so bila razmišljanja o vlogi vlade kot lastnika v nekaterih velikih podjetjih. Nekateri so menili, da bi morala bolj paziti na svojo lastnino, saj denimo ni države, ki bi svojo železarsko industrijo hotela prodati v celoti. Drugi pa so prepričani, da vlada ne bi smela pomagati tem podjetjem s sredstvi iz proračuna, pač pa podeljevati koncesije in pri tem dodajati kot slab primer še gradnjo avtocest.

Skratka, za slovensko industrijo, ne le za na okrogli mizi obravnavane panoge, je dotok tujega kapitala ne le dobrodošel, ampak takorekoč nujen. Nujne so tudi strateške povezave s tujimi močnejšimi partnerji, saj to slovenskim podjetjem odpira pot na svetovni trg in jim zagotavlja ne le obstoj, ampak tudi razvoj. Vse to pa seveda pod pogojem, da so dotok tujega kapitala in kapitalne povezave izvedene na način, ki obstoj in razvoj zagotavljajo.

S. J.

Je zdravo jedro TIO še mogoče rešiti?

Delavke in delavci Tekstilne industrije Otiški Vrh še vedno čakajo na novembrske plače. Ta teden so delavke in delavci še delali, vendar pa je po besedah predsednice sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v tovarni Mete Lorenci in predsednice sveta delavcev Eme Žagar vse odvisno od tega, ali bo vodstvu podjetja do 23. januarja uspelo zagotoviti izplačilo novembrski plač. Če izplačila ne bo, bodo delavke in delavci začeli stavkati, TIO pa bo po vsej verjetnosti moral v stečaj. Večina zaposlenih je namreč v tako težkem ekonomskem oziroma socialnem položaju, da brez plač ali denarnega nadomestila za čas brezposelnosti preprosto ne morejo več preživeti.

“Delavke in delavci TIO so zadnjo plačo, za mesec oktober, dobili 5. decembra, zato jih je sedaj velika večina že v hudi socialni stiski. Plače v našem podjetju so namreč tudi sicer nizke, saj so zadnje tri mesece za 4,8 odstotka zaostajale za kolektivno pogodbo. Upoštevati je treba tudi, da je večina zaposlenih razvrščena v prvi, drugi ali tretji tarifni razred. Povprečna delavka tako zasluži mesečno okoli 50.000 tolarjev neto. Če tako nizkih plač delavci ne prejema redno, mnogi ne morejo normalno preživljati svojih družin. V najtežjem položaju so samohranilke in številne delavke, ki imajo brezposelne može. V tovarni je zaposlenih tudi 16 zakonskih parov. Kako naj skrbijo za družino, če oba zakonca že dva meseca nista dobila že tako in tako (pre)nizkih plač?” se sprašuje Meta Lorenci. “Poleg tega v naši tovarni že dve leti nismo dobili regresa za letni dopust.”

Delavke in delavci TIO so se zato, da bi rešili tovarno, v zadnjih letih morali marsičemu odpovedati, saj je podjetje začelo umirati na obroke že na začetku devetdesetih let.”

Po mnenju Mete Lorenci je vzrokov za krizo več. “Naša makroekonomska politika ni naklonjena delovno intenzivnim panogam in velikim izvoznikom. Poleg tega pa država dovoljuje tudi uvoz nekvalitetnih tekstilnih izdelkov iz azijskih držav, da o ‘švercanju’ z oblačili sploh ne govorimo.”

Zaradi vse večjih težav so v Tekstilni industriji Otiški Vrh v sredini devetdesetih let začeli ugotavljati in po mehkih in trdih metodah odpuščati trajno presežne delavce, poleg tega pa so postopno ukinili oziroma prodali večino dislociranih obratov. Tako se je število zaposlenih zmanjšalo na 600.

“Izgubo v tekočem poslovanju je podjetje pokrivalo z odprodajo obratov oziroma z dezinvestiranjem. Kljub temu pa podjetje že dve leti ne more redno izplačevati plač, temveč prihaja do zamikov. Dokončno se je ‘žalostilo’ pri izplačilu lanske novembrske plače, na katero še vedno čakamo,” pravi Lorencijeva.

Največji upniki podjetja so delavci. “Doslje delavci nismo tožili podjetja, ker bi ga s tem pokopali. Zaposleni si prizadevamo rešiti

Meta Lorenci: Če delavke in delavci do 23. januarja ne bodo dobili novembrskih plač, se bodo stroji ustavili.

delovna mesta. Če bo moralo podjetje v stečaj, pa bomo tudi sami prisiljeni vložiti tožbe za prema-lo izplačane plače in druge prejemke,” pravi predsednica sindikata.

Meta Lorenci je prepričana, da bi bilo še mogoče rešiti zdravo jedro podjetja, vendar pa bi mu morala priskočiti na pomoč država. “Če bo šel TIO v stečaj, bo moralo v odprto brezposelnost 600 zaposlenih, med katerimi so v večini ženske, stare nad 40 let. Preprosto izračun pove, da se državi bolj splača nameniti nekaj finančnih sredstev za rešitev zdravega

Ema Žagar: Ali bo zdravo jedro TIO preživelo, je odvisno predvsem od dobre volje države.

jedra TIO, kakor pa zagotavljati sredstva za socialno varnost brezposelnih delavk,” je prepričana Meta Lorenci.

Tudi predsednica sveta delavcev Ema Žagar še vidi možnost, da bi rešili zdravo jedro TIA. Vendar je po njenem mnenju to v največji meri odvisno od države. “Trenutno podjetje še živi zaradi tega, ker se delavci marsičemu odpovedujemo. Vendar pa dolgo tako ne bo šlo več naprej. Država bi morala podjetju priskočiti na pomoč, saj so od razmer v gospodarstvu odvisne razmere v celotni državi. Za Koroško lahko pomeni stečaj TIO pravo socialno bombo.”

T. K.

Kako krizo v TIO doživljajo delavke?

Marjeta Verovnik: Delo, ki ga opravljam, ni lahko, saj šivam na liniji. Z mojem imava štiri otroke, od tega so trije še šoloobvezni. Hvala bogu, da je mož zaposlen, sicer ne vem, kako bi (pre)živeli. Ker že dva meseca nisem dobila plače, moramo varčevati na vsakem koraku. Trenutno imamo dovolj denarja samo za hrano in za položnice. Sicer pa nimam več upanja, da bodo odgovorni TIO rešili. Veste, težko je delati, če človek ne dobi plačila za delo, še huje pa je, če izgubi upanje, da bo boljše. Včasih sem z veseljem prihajala na delo, sedaj pa z odporom.

Jela Stepanovič: V TIO delam že 18 let. Sem mati samohranilka, ki skrbi za dva šoloobvezna otroke. Stanujem v Ravnah v bloku. Ker še vedno nismo dobili novembrske plače, ne morem več sama preživljati družine. Denar sem si prisiljena sposojati. Po pomoč sem se zatekla tudi na center za socialno delo, kjer so mi dali 20.000 tolarjev. Vendar s tem nikakor ne morem preživljati družine. Pravzaprav vam niti ne morem povedati, kako trenutno živimo: to vemo samo jaz in moja dva otroka!

Božena Dular: Zaslužim 45.000 tolarjev. Od tega mi odtegnejo 15.000 tolarjev kot obrok za kredit. Mož je bil lani vse leto brezposeln in je prejemal okoli 20.000 tolarjev denarnega nadomestila. Imava dva otroke. Živimo v bloku v Dravogradu, kjer moramo mesečno plačati preko 40.000 tolarjev položnic. Najhuje je sedaj, ko že dva meseca nismo dobili plače, pa tudi nobene pomoči človek na hitro ne more dobiti od nikoder. Ne vem, kako bomo živeli naprej, saj nimam nobenega upanja, da bodo TIO rešili. Zdi se mi, da smo v tovarni vsi izgubili voljo in da delamo samo iz dneva v dan ter čakamo, kaj bo.

Danica Vajt: Tudi moj mož Janko je zaposlen v TIO. Oba sva delovna invalida. Živiva v bloku v Mežici v enosobnem stanovanju. Ker že dva meseca nisva dobila plače, sva se prisiljena zadolževati, saj je položnice treba plačati. Res pa je, da ne veva, kako se bova preživljala, če bo šlo podjetje v stečaj. Ker smi imeli v TIO nizke plače, bova v tem primeru dobivala na zavodu za zaposlovanje zelo skromno denarno nadomestilo.

Naša tovarna je že dolgo v Evropi. Delamo po evropskih normah, izdelke prodajamo na evropskem trgu, samo plače imamo albanske. Poslanci na čakanju dobijo 300.000 plače, delavke v TIO, ki moramo trdo delati poln delovni čas, pa nekaj več kot 30.000 tolarjev. Zaradi vsega tega mi je težko pri srcu. Kako bi lahko bil človek ob vsem tem še optimist?

Tekstina: z dna proti vrhu

Ajdovski Tekstini se po vrsti suhih let obetajo lepši časi. Investicije v posodobitev proizvodnje in zmanjšanje števila zaposlenih na pol po mehki metodi so izboljšala poslovanje.

Ajdovski Tekstini bo, kot kaže, uspelo proslaviti letošnjo 170-letnico ustanovitve družbe z ugodnim poslovnim rezultatom. Leta 1996 so prigospodarili 150 milijonov tolarjev izgube. Lani so po prvih ocenah poslovali s tako imenovano pozitivno ničlo, letos pa načrtujejo 15-odstotno povečanje vrednosti proizvodnje in 9-odstotno rast celotnega prihodka. O kritičnem položaju iz leta 1996, ko je šlo za preživetje, ni več ne duha ne sluha. Če se bodo naložbe iz preteklih let obrestovale po načrtih, ni več daleč leto, ko bodo v Tekstini del-

rili, kar se nam je skoraj maščevalo. Zdaj bomo do leta 2000 vložili v predilnico in tkalnico skupno 14 milijonov mark, naš cilj pa je izdelovati prejo in tkanine najvišje kakovosti. Do zdaj smo vložili 7 milijonov mark in ta vložek je prinesel rezultate že leta 1996 v predilnici, lani pa tudi v tkalnici. Novi stroji so tudi odločilno pripomogli k premagovanju izgube iz leta 1996 v višini 150 milijonov tolarjev. Ta je bila za nas kar majhen šok, ki pa je na srečo deloval iztrepzajoče in spodbujajoče. Če bi pogoj poslovanja normalni, bi lahko v prihod-

nost gledali zelo samozavestno. Žal so tečaj tolarja, obresti in plačilna disciplina v Sloveniji tako neugodni, da lahko hudo pokvarijo poslovne rezultate vsake družbe.

S predsednikom sindikata Bogdanom Besednjakom pa smo se pogovarjali o metodah zmanjševanja števila zaposlenih v Tekstini. Potrdil je direktorjeve navedbe o mehki varianti in dodal: »V podjetju ni bil nihče prisiljen oditi denimo predčasno v pokoj. Nekajkrat smo objavili ponudbo zaposlenim, da imajo možnost oditi v pokoj, in mnogi so jo izkoristili. Tako je odšlo v pokoj okoli 100 zaposlenih. Zelo prav nam je prišel leta 1990 sprejeti zakon o beneficirani delovni dobi za tekstilne delavce: izkoristilo ga je lahko 126 zaposlenih. Preostali, ki so v minulih letih odšli iz podjetja, pa so se večinoma upokojili po rednem postopku in kot delovni invalidi.«

S. J.

Bojan Besednjak: Nobenega zaposlenega nismo silili v predčasno upokojevanje, vsem, ki so to želeli, pa smo jo omogočili.

Anton Kodrič: Morda bomo že kmalu lahko izplačevali dividende našim delničarjem.

ničarjem prvokrat izplačali dividende.

Tekstina je v svoji dolgi zgodovini imela več vzponov in padcev. Med leti 1932 in 1948 denimo sploh ni obratovala. Zadnjo krizo je povzročil razpad Jugoslavije in izguba njene trga, na katerem je Tekstina prodajala polovico svojih izdelkov. V trgovinah po razpadli državi je ostalo za 4,5 milijona mark nikoli plačanih izdelkov... Začel se je trd boj za obstanek in pridobitev novih trgov na zahodnoevropskem trgu, kamor je tovarna prej prodajala samo petino vsega izvoza. Boj za obstanek je terjal tudi zniževanje stroškov poslovanja in v Tekstini so posegli po najhitrejšem sredstvu: zmanjševanju števila zaposlenih.

»Lani smo dosegli 75-odstotno izkoriščenost v proizvodnji in imeli še 431 zaposlenih ali dobro polovico leta 1990 zaposlenih delavcev,« nam je dejal direktor Tekstine Anton Kodrič. »Imeli pa smo srečo, da je veliko naših delavk lahko izkoristilo možnost hitrega in predčasnega upokojevanja, tako da smo zmanjšali število zaposlenih v skladu z okrnjeno proizvodnjo in manjšo prodajo brez pretresov in bolečin. Pred štirimi leti, ko smo postali delniška družba, smo naredili razvojni načrt, v katerem smo največji poudarek dali posodobitvi strojev. Ker smo imeli težave tudi že pred razpadom Jugoslavije, smo naložbe zanema-

Usmeritev v poslovno odličnost

Koncern Iskra Avtoelektrika je lansko leto končal z dobičkom, svoj položaj na trgu pa namerava še utrditi.

V koncernu Iskra Avtoelektrika iz Šempetra pri Novi Gorici so z lanskimi poslovnimi rezultati zadovoljni. Zastavljene cilje, razen tistih, katerih uresničevanje zaradi njihove zahtevnosti še teče, so dosegli. Poslovali so z dobičkom. Prihodki so se lani povečali za 12 odstotkov glede na leto prej in so bili 90-odstotno doseženi s prodajo na tuje v koncernu. Iskra Avtoelektrika sama pa je kar 98 odstotkov prihodkov pridobila z izvozom. Lani je bil zaključen proces lastninjenja, skupščina pa je potrdila program dokapitalizacije. Z njim so se nekatere stare finančne obveznosti spremenile v kapitalske vložke, kar bo precej prispevalo k zmanjšanju finančnih stroškov.

Iskra Avtoelektrika je lani še utrdila vlogo vodilnega proizvajalca enosmernih motorjev za mobilno hidravliko v svetu, vse bližje pa je tudi drugemu mestu v Evropi med proizvajalci izdelkov za gospodarska vozila. Iskra Avtoelektrika je lani že drugič dobila državno priznanje za poslovno odličnost ter pridobila sta-

tus pooblaščenega uvoznika ter izvoznika.

Lani je koncern povečal prodajo izdelkov za 12 odstotkov, v letošnjem letu pa načrtuje še za 7 odstotkov večjo proizvodnjo in prodajo. Največ izdelkov prodajo v Nemčiji, Franciji, Italiji in Iranu, pri čemer imajo zaganjalniki kar 40-odstotni delež, alternatorji in enosmerni motorji pa vsak približno četrtninskega. Letošnji najpomembnejši poslovni cilji so ustvariti takšno donosnost kapitala, kot jo pričakujejo lastniki koncerna, zgraditi tržni položaj na najvažnejših trgih in izgrajevati poslovno odličnost. Koncern namerava povečati prodajo svojih izdelkov predvsem na zahtevnih trgih, kot je trg Evropske unije, trg v ZDA in na Japonskem. V načrtu so tudi širjenje in utrjevanje prodajno-distribucijske mreže in sklepanje strateških in kapitalskih povezav. Iskra Avtoelektriko zanimajo tudi hitro rastoči trgi, brazilski in indijski denimo. In ne nazadnje izgradnja poslovne odličnosti po ameriškem standardu QS 9000.

B. R.

Minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja se je na začetku tedna pogovarjal z mariborskimi gospodarstveniki. Na pogovoru, ki ga je organizirala območna gospodarska zbornica v Mariboru, je Dragonja dejal, da je v vladi prišlo do spoznanja o nujnosti zmanjševanja javne porabe. Zato je vlada pripravila varčevalni program, ki si ga prizadeva uveljaviti tudi v proračunski razpravi. Vendar pa po besedah ministra Dragonje pogoji, v katerih posluje slovensko gospodarstvo, še vedno niso dovolj konkurenčni, ker mora država namenjati velika sredstva za socialne transfere. V zvezi s tem je Metod Dragonja opozoril na nujnost refome pokojninskega sistema, socialne politike in delovnih razmerij. Šele tako bo slovensko gospodarstvo postalo bolj konkurenčno na tujih trgih, kar je za naš nadaljnji gospodarski razvoj nujno, saj je izvoz najpomembnejši dejavnik naše gospodarske stabilnosti.

Minister za gospodarske dejavnosti je v Mariboru odgovarjal tudi na vprašanja direktorjev. Največ vprašanj se je nanašalo na stare obveznosti do države, ki ogrožajo nekatera podjetja, ki tekoče uspešno poslujejo. Kakor je povedal Dragonja, bo ministrstvo v kratkem predlagalo ukrepe za rešitev tega problema, saj danes mnoga sanirana podjetja ne morejo v celoti odplačati starih obveznosti skupaj z obrestmi. To še posebej velja za tista podjetja, ki so v pro-

Minister Metod Dragonja se je pogovarjal z mariborskimi gospodarstveniki

cesu sanacije bistveno zmanjšala število zaposlenih, saj mora danes manjše število zaposlenih plačevati neplačane prispevke za osebne dohodke vseh delavcev, ki so bili pred sanacijo zaposleni v podjetju. Koncern TVT, ki danes zaposluje okoli 600 delavcev, bi moral denimo poravnati neplačane prispevke na plače iz časov, ko je v podjetju delalo še okoli 2500 delavcev. Tega seveda ni sposobno še tako uspešno podjetje.

Mariborski gospodarstveniki so ministra za gospodarske dejavnosti med drugim tudi opozorili, da je zaradi visokih obrestnih mer zamrla domala vsa investicijska dejavnost v gospodarstvu. Po Dragonjevih besedah si vlada prizadeva za zmanjševanje inflacije in za zniževanje cene kapitala, kar Sloveniji priporočajo tudi ugledne

tuje finančne ustanove. Vendar pa v bančnem sistemu za to še ni dovolj posluha.

Metod Dragonja je odgovoril tudi na vrsto vprašanj, ki se nanašajo na povsem konkretne razvojne programe v Mariborski Ljarni, Koncernu TVT, Impolu, Tovarni tkanin Melje, Tovarni kos in srpov in še v nekaterih podjetjih.

V zvezi z Mariborsko Ljarno, ki zaposluje 1160 kovinarjev, je dejal, da sta ji ministrstvo za gospodarske dejavnosti in ministrstvo za delo pomagala, kolikor je bilo v njenih močeh (pomoč pri kadrovskem prestrukturiranju, subvencioniranje obresti itd.). Zato minister Dragonja pričakuje, da se bo podjetje naslonilo na lastne sile ter uspešno poslovalo.

Ministrstvo je veliko pomagalo tudi koncernu TVT, ki se bo kot

podizvajalec vključil v proizvodnjo tirnih vozil za Slovenske železnice. Koncern ta trenutek najbolj pestijo stare obveznosti, vendar v ministrstvu že proučujejo možnosti in iščejo ustrezne rešitve. Zelo podoben problem pesti tudi podjetje Lestro, ki dolguje državi več, kot je vredno, čeprav tekoče uspešno posluje. Po besedah Dragonje bo potrebno takšnim podjetjem odpisati del terjatev ali pa sprejeti ustrezen zakon, vendar se tisti, ki so zadolženi za polnjenje državne blagajne, takšnim rešitvam upirajo.

Ko je Dragonja govoril o Palom, je dejal, da je podjetje prezdolženo, zato dela praktično samo za servisiranje kreditov. Sanacija podjetja bo uspešna samo, če jo bodo podprli tudi upniki (največji upniki so banke) in delavci.

Metod Dragonja je zagotovil tudi nadaljnjo podporo projektu izgradnje novega poslovno-sejemskega središča Center Drava. Ob tem je izrazil prepričanje, da se bo v uresničitev projekta vključilo tudi ministrstvo za malo gospodarstvo. V Mariboru so vsi potrebni dokumentaciji za ta projekt, ki naj bi oživel poslovno in sejensko dejavnost v mestu, že pripravili.

Minister za gospodarske dejavnosti je v Mariboru obiskal tudi Dravske elektrarne, EGS RI, Henkel, Tam v stečaju, nova podjetja na lokaciji nekdanjega Tama in Talum, pogovarjal pa se je tudi z mariborskim županom dr. Alojzom Križmanom.

T. K.

Pošta Slovenije je lani odprla 54 novih delovnih mest

Slovenski poštarji so leto 1997 končali s 300 milijoni tolarjev dobička

Slovenska pošta je v minulem letu uspešno poslovala. Poštarji so v svoje poslovanje uvedli celo vrsto novih storitev, zato se je število zaposlenih na Pošti Slovenije povečalo za 54 delavcev. Če bo vse po sreči, nameravajo slovenski poštarji tudi letos razširiti in modernizirati svojo dejavnost. Pošta Slovenije je eno najbolj uspešnih podjetij v Mariboru, ki v štajerski metropoli pomaga blažiti gospodarsko in socialno krizo.

Pošta Slovenije, ki ima sedež v Mariboru, je po besedah generalnega direktorja **Alfonz Podgorelec** v lanskem letu uspešno poslovala. Tako je Pošta Slovenije, ki ima skupno okoli 5500 zaposlenih in 550 poštnih enot (po številu zaposlenih je tretje največje podjetje v Sloveniji), lani obnovila 24 poštnih objektov in zgradila 21 novih. V modernizacijo poštnega omrežja so poštarji vložili 6,4 milijarde tolarjev, od tega 5,3 milijarde tolarjev v izgradnjo novega poštnega centra v Ljubljani. Poleg tega so poštarji posodobili obstoječe storitve in uvedli vrsto novih. Med drugim so razširili in izboljšali EMS storitve, uvedli elektronsko pošto, razširili asortiment dodatkov k LX telegramom, na poštnih enotah pa so začeli odpirati tudi trgovine. Zaradi tega se je obseg

poštnih storitev v minulem letu povečal za 7 odstotkov, število zaposlenih na Pošti Slovenije pa za 54 delavcev. Sicer pa so prihodki Pošte Slovenije lani znašali 20,4 milijarde tolarjev, dobiček pa 300 milijonov tolarjev.

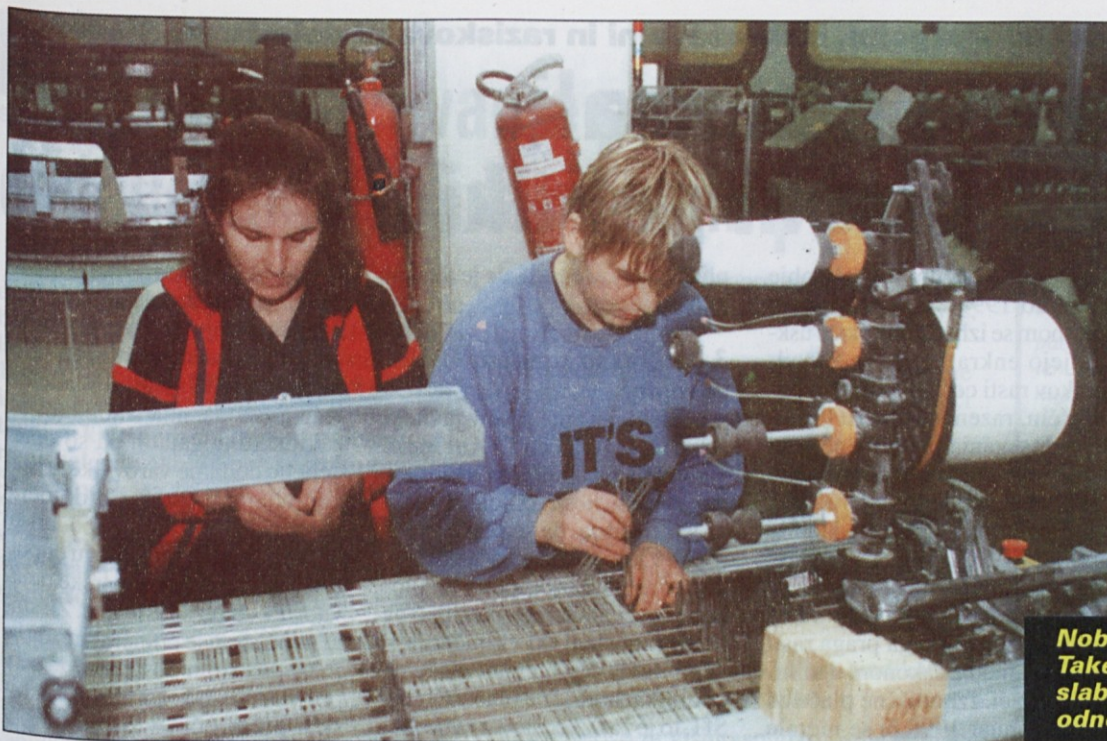
V letošnjem letu nameravajo slovenski poštarji v obnovo in modernizacijo poštnega omrežja investirati 4,6 milijona tolarjev. Med najpomembnejšimi naložbami bo obnova prostorov ukinjenih poštnih centrov v Kopru in Kranju, obnova dveh pošt in poštnega doma v Ljubljani ter obnova pošt v Ptuj, Murski Soboti, Bovcu, Cerknem, Lendavi in Kobariidu. Če se cene poštnih storitev ne bodo spremenile, bo Pošta Slovenije letos ob 21 milijardah tolarjev celotnega prihodka ustvarila okoli milijardo tolarjev izgube. Izguba, ki že začenja

nastajati, je zlasti posledica neekonomskih cen pisem in dopisnic v notranjem prometu, saj se je denimo cena pisemske znamke v minulih treh letih podražila samo za tolar. Na poslovanje Pošte Slovenije vpliva tudi zmanjšanje storitev plačilnega prometa in storitev za poslovne banke.

Sicer pa v Pošti Sloveniji načrtujejo, da bodo letos ob enakem številu zaposlenih za 5 odstotkov povečali obseg poštnih storitev. Zlasti nameravajo povečati obseg storitev na področju elektronske pošte, z velikimi uporabniki nameravajo vzpostaviti dolgoročne poslovne odnose, uvedli bodo univerzalno okence za vse poštnne storitve, posodobili pa bodo tudi številne druge poštno storitve.

Pošta Slovenije je edino veliko državno podjetje, ki ima sedež v Mariboru. Uspešno poslovanje podjetja blaži gospodarsko in socialno krizo v mestu, saj se je pred leti s prenosom sedeža Pošte Slovenije iz Ljubljane v Maribor v štajerski metropoli znatno povečalo število novih delovnih mest, zlasti za mlade strokovnjake z visoko in višjo izobrazbo.

T. K.

Noben zaposleni ni slab delavec. Takega naredijo okoliščine, od slabega kadrovanja do slabih odnosov v oddelku ali podjetju.

Noben zaposleni ni slab delavec

Nadaljevanje pripovedi Vladimirja Pirca o programu za zmanjševanje bolezenske odsotnosti v podjetjih. Z mehko metodo se doseže več kot s trdo.

Z ustvarjanjem dobrega vzdušja v podjetju se da zmanjšati število bolniških, smo zapisali v prejšnji številki našega časnika. Toda za koliko, smo se hkrati vprašali. Koliko lahko dobro vzdušje pomaga zmanjševati bolniške v podjetjih, kjer presegajo 14- ali 17-odstotno stopnjo? Vladimir Pirc, samostojni svetovalec in vodja seminarjev za zmanjšanje bolniških, ki jih organizira Center za tehnološko usposabljanje pri Gospodarski zbornici, nam je odgovoril: »S 17-odstotne bolniške na 10-odstotno je mogoče priti čez noč. Nadaljnje zniževanje pa postaja vse težje, bolj ko znižujete odstotek. Česar so se lotili v Revozu, namreč zmanjšanja s 4 na 3,8 odstotka, pa je že podvig.«

Značilno je, da se po uvedbi ukrepov bolniške naglo zmanjšajo, potem nekaj časa stagnirajo, kasneje pa se ponovno povečajo. Vzrok je v trdovratnosti navad in pa v prezgodnjem zadovoljstvu z doseženim. Skrb za zmanjševanje bolniških pa je stalna, nikoli dokončana naloga. Vsekakor, trdi Pirc, za to niso potrebne trde metode, ampak se dajo bolniške uspešno zmanjševati zgolj na mehak način.

»Zelo narobe je, če direktor pokliče vodjo posameznega oddelka na pogovor, ker je oddelk

slab. Ta vodja bo vnaprej zavzel obrambno držo, saj so ga uvodoma obtožili nečesa. Če bi ga nadrejeni prosili, naj jim pomaga rešiti problem, bi se zavzel za stvar čisto drugače. Enako je z zaposlenimi, ki jim vodje navadno do zadnjega odlašajo povedati, da jih bo nekaj zaradi težav podjetja izgubilo delo. Delavci se navadno uprejo ali postanejo pasivni opazovalci dogodkov. Če pa bi jim pravočasno predstavili težave, jim povedali, da bo treba marsikaj spremeniti, in jih povprašali za mnenje, bi zaposleni z veseljem sodelovali pri iskanju rešitev. Podobno je treba reševati tudi druge težave, ki se pojavljajo. Najpomembnejše je, da se vzpostavi komunikacija s prizadetimi in da jih vključijo v reševanje težav. Na tak način je mogoče priti do marsikatero dobre rešitve.«

Marsikje v tovarnah je prepil nadloga, ki jo je mogoče odpraviti s precejšnjimi stroški, in zato predlogi za ureditev problema pogosto dolgo ležijo v predalih vodstva. Delavci pa negodujejo in obolevajo. Mnogo bolje bi bilo, če bi jim po pravici povedali, da težave ni mogoče odpraviti takoj, ampak šele čez določen čas, in jih povabili k iskanju začasne rešitve.

»Celo v tekstilni tovarni je mo-

goče ob vseh težavah in tegobah, ki tarejo to dejavnost, imeti zadovoljne zaposlene,« pravi Pirc.

Pirc je poln takih in podobnih primerov iz svoje bogate prakse, poudari pa tudi, da je predloge treba znati pravilno predstaviti.

Vodja oddelka, v katerem so težave s prepilom, lahko vodstvu predstavi ta problem s stroškovne plati: ureditev bo stala toliko, vendar pa bodo precej, morda celo več, stala tudi nadomestila za bolniške. V tem primeru predlog za ureditev težave verjetno ne bi obležal v predalu.

Po Pirčevih izkušnjah mnogi, tudi zelo izobraženi ljudje, svojih sicer odličnih zamisli preprosto ne znajo predstaviti odločujočim dejavnikom tako, kot je treba, in mnoge dobre zamisli ostanejo neizkoriščene, prezrte.

»Zaposleni gredo k šefu ponavadi le, če se morajo pritožiti ali urgirati,« pravi Pirc. »Pri tem se ponavadi postavijo na zadnje noge. Rezultata in posledic za odnose ni težko uganiti. Na delavnicah skušamo tečajnike navaditi aktivnega, ne le reaktivnega obnašanja. Skušamo jih naučiti ne le odzivati se na tuje pobude, ampak pobude in zamisli tudi dajati, razmišljati in predlagati. Šefi denimo morajo znati ustvariti tak-

šne odnose, da jim zaposleni v njihovem oddelku povedo vse. Znati pa se morajo tudi odzivati na take informacije. Samo tako bo lahko vzdušje takšno, da ljudje ne bodo odhajali v bolniški stalež za vsako figo, pač pa bodo z bolniške silili nazaj na delo. Je pa to seveda povsem odvisno od šefov samih, od njihovih danih in priučenih sposobnosti.«

Vsekakor pa ima znana značilnost Slovencev, biti 'trd' do drugih, sicer ga bodo pohodili, večinoma učinek bumeranga. Slovenci po Pircu te vloge na splošno ne znajo igrati in na koncu izpademo kot 'bimbotti', metoda pa je neučinkovita.

Kadrovanje je pri nas površno,

saj ponavadi skorajda nič ne zveemo o navadah, nagnjenjih, ambicijah ljudi, ki jih zaposluje. Na Pirčevih tečajih se je pokazalo, da veliko vodij ni na pravih delovnih mestih, da ne želijo biti vodje, da so bili v to potisnjeni... Podobno je z drugimi zaposlenimi in marsikateri v drugem podjetju, na drugačnem delovnem mestu dobesedno zacveti, čeprav je v prejšnjem podjetju veljal za slabega delavca. Vendar slabih delavcev ni, trdi Pirc in dodaja, da gre v takih primerih le za slab posluš za nagnjenja zaposlenega.

Šefi pogosto ljubosumno varujejo svoj resor pred vodji drugih resorjev, namesto da bi informirali drug drugega in težave reševali skupaj. Kot smo zapisali v prvem nadaljevanju te teme v prejšnji številki DE, da dva nervozna šefa naredita dva nervozna oddelka, je stanje še toliko slabše v podjetju, kjer vodilni delavci slabo komunicirajo med sabo.

Skratka, mnogo je načinov za vzpostavljane dobrega delovnega in medsebojnega vzdušja v podjetjih, ki ustvarja zadovoljne delavce. Ti pa bodo le redko zaradi majhnih ali tudi večjih težav in nesoglasij silili v bolniško, saj vedo, da v njihovem oddelku ali podjetju težave in nesoglasja zavzeto odpravljajo. V Gorenju bomo pogledali, kako uporabljajo spoznanja, pridobljena v tečaju za zmanjševanje bolniških pri CTU. Še prej, v naslednji številki DE pa se bomo seznanili z načinom mehkega zmanjševanja bolniških v kranjski Savi.

S. J.

Sindikat delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije

Zakaj smo podpisali listine o plačni politiki

1. Zakaj je prišlo do sprejema Sprememb in dopolnitev KP za negospodarske dejavnosti, Aneksa h KP za negospodarske dejavnosti in Dogovora med Vlado RS in negospodarskimi sindikati

Z uradnim podpisom Sprememb in dopolnitev KP za negospodarske dejavnosti, Aneksa h KP za negospodarske dejavnosti in posebnega Dogovora so bila 12. 1. 1998 zaključena pogajanja med Vlado RS in negospodarskimi sindikati.

Do začetka pogajanj je prišlo pred mesecem in pol, po javno postavljenih zahtevah sindikatov po pogovoru o tako imenovanih *Usmeritvah ekonomske politike na področju javnih financ in ukrepih nacionalnega varčevalnega paketa* in po številnih javnih obsodbah napovedanega vladnega posega v pravice delavcev javnega sektorja. Vlada RS je namreč za uveljavitev z varčevalnimi ukrepi napovedanega zmanjšanja javnofinančnih odhodkov predložila tudi dva predloga zakonov (predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač ter predlog zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov), s katerima je enostransko razveljavljala določila veljavnih kolektivnih pogodb. S tem je Vlada RS kršila kolektive pogodbe in rušila vzpostavljeno socialno partnerstvo.

2. Kaj je bil predmet pogajanj med pogajalskima skupinama Vlade RS in sindikatov negospodarskih dejavnosti

Vladna stran je v pogajanjih vztrajala pri spremembi veljavne lestvice za usklajevanje plač in pri izenačevanju višine povračil stroškov v zvezi z delom in javnem sektorju z višino povračil v gospodarstvu.

Način usklajevanja plač za leto 1997 in 1998 je bil določen z zakonom o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač (Ur. list. RS št. 40/97) in izhaja iz dogovorjene politike plač v okviru pogajanj za sklenitev so-

cialnega sporazuma za obdobje 1997 do 1999. V skladu s tem zakonom se izhodiščne plače usklajujejo enkrat letno za 85 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin, razen v primeru hitrejšega doseganja predvidene rasti cen, ko se morajo izhodiščne plače predčasno uskladiti. V letu 1997 so se izhodiščne plače uskladile aprila za 1,5 odstotka na podlagi pred tem veljavnega zakona, v decembru pa za 4,8 odstotka na podlagi "zakonskega praga rasti cen" v skladu z zakonom o minimalni plači. Izhodiščne plače za mesec januar 1998 bi se morale v skladu z zakonom o minimalni plači povečati še za 85 odstotkov rasti cen od zadnje uskladitve, to je za rast cen v decembru 1997, kar znaša 0,5 odstotka. Za rast cen v letu 1998 se izhodiščne plače uskladijo v januarju 1999, razen v primeru predčasnega usklajevanja, ki nastopi, če bo pred koncem leta dosežen prag 6,5 odstotka rasti cen življenjskih potrebščin od 1. 1. 1998 dalje.

Vladna stran je praktično vse do zaključka pogajanj (pogajalski skupini Vlade RS in sindikatov negospodarstva sta se sešli osemkrat) vztrajala, da se izhodiščne plače zaposlenim v javnem sektorju v letu 1998 ne bi usklajevale v celotni višini, predpisani z zakonom, temveč le deloma in z določenim zamikom. Pri tem je vladna stran kot osnovo za usklajevanje predlagala izhodiščne plače za mesec november 1997, tako da bi se z uveljavitvijo njenega predloga plače zaposlenim v javnem sektorju za januar 1998 znižale, raven plač iz decembra 1997 pa bi bila dosežena šele z decembrom 1998.

Sindikalna stran na vladni predlog usklajevanja plač ni pristala in je bila v pogajanjih v zamenjavo za ohranitev veljavnega načina usklajevanja plač pripravljena pristati na izenačitev povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (z izjemo odpravnin ob odhodu v pokoj) z višino povračil v gospodarstvu. Pri odpravnini ob odhodu delavca v pokoj pa je sindikalna stran vztrajala na višini trikratnega zneska povprečne plače v Republiki Sloveniji oz. treh zadnjih

plačah zaposlenega, če je to zanj ugodneje.

3. Kakšni so rezultati pogajanj

1. Usklajevanje plač v javnem sektorju je določeno z *Aneksom h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti*. Iz določil aneksa je razvidno, da se plače zaposlenih v letu 1998 ne bodo znižale, kot je izhajalo iz prvotnih predlogov varčevalnih ukrepov, pač pa bodo zaposleni do vključno novembra 1998 prejeli plače na podlagi izhodiščne plače 40.090 SIT, to je za 0,5 odstotka nižje, kot izhaja iz osnovne diktije zakona. Uskladitev za teh 0,5 odstotka in uskladitev za odstotek, ki bi izhajal iz doseženega 6,5 odstotka praga rasti cen življenjskih potrebščin pa bo opravljena pri decembrskih plačah.

2. S *Spremembami in dopolnitvami kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti* je izenačena višina povračil stroškov v zvezi z delom z višino povračil, ki velja v gospodarstvu. Izvzeta je odpravnina ob odhodu v pokoj, ki znaša tri povprečne plače v

Republiki Sloveniji oziroma tri zadnje plače zaposlenega, če je to zanj ugodneje.

3. V *Dogovoru*, ki sta ga sklenili pogajalski skupini Vlade RS in negospodarskih sindikatov ob zaključku pogajanj, pa so opredeljene dodatne varovalke, ki zagotavljajo, da se bodo določila Aneksa h KP za negospodarske dejavnosti in Sprememb in dopolnitev KP za negospodarske dejavnosti v celoti spoštovala. Za sindikalno stran je pomembno, da se je vladna stran obvezala, da se v primeru, da bo rast cen življenjskih potrebščin v primerjavi z decembrom 1997 presegla dogovorjeni prag 6,5 odstotka pred mesecem septembrom 1998, takoj obnovijo pogajanja. Prav tako sta izrednega pomena določili, da omejitve v državnem proračunu za leto 1998 ne morejo biti razlog za opuščenje zaposlenih v državnih organih in javnih zavodih in da se bodo morebitne spremembe pravilnikov o napredovanju zaposlenih izpeljale ob sodelovanju sindikatov.

Bojan Hribar,
sekretar

Sindikalna lista

(Temelj je SKP za gospodarstvo)

Prvi del	januar 1998
1. Dnevnice	
– cela dnevnicca (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00
– polovična dnevnicca (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00
– znižana dnevnicca (od 6 do 8 ur)	1.218,00
2. Kilometrina (od 5. 9. 1997 dalje)	30,75
3. Ločeno življenje	51.098,00
4. Prenosišče – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec	
5. Regres za prehrano – po SKPGD (na delovni dan)	517,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade – po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)	
– za 10 let	50.532,00
– za 20 let	75.798,00
– za 30 let	101.064,00
2. Odpravnina pri upokojitvi	291.398,00
3. Solidarnostne pomoči – po SKPD	
– ob smrti delavca	86.419,00
– ob smrti v ožji družini	43.710,00
4. Minimalna plača	62.299,00
5. Zajamčena plača	37.045,00
6. Regres za letni dopust – najmanj	102.000,00

Strokovna služba ZSSS

SINDIKAT
kng
SLOVENIJE

Uresničevanje pravilnika o dodeljevanju solidarnostnih pomoči

V Sindikatu KNG Slovenije smo s prehodom na enodostotno članarino določili, da bomo del sredstev namenili skladom. Sklad za solidarnostne pomoči deluje od leta 1996. V teh dveh letih smo glede na vloge in izplačevanje solidarnostnih pomoči ugotovili, v kakšnem socialnem položaju oziroma kakšnih okoliščinah se lahko znajdejo člani sindikata in njihovi ožji družinski člani. Na seji RO sindikata KNG Slovenije smo zato 15. decembra lani sprejeli dopolnitev kriterijev, na podlagi katerih se določi višina solidarnostnih pomoči, in sicer:

1. Solidarnostne pomoči članom sindikata in organizacijam sindikata KNG Slovenije se dodeljujejo na osnovi določil Pravilnika o financiranju in finančno-materialnem poslovanju in Pravilnika o dodeljevanju solidarnostnih pomoči.

2. Osnove za dodelitev solidarnostne pomoči so določene v Pravilniku o dodeljevanju solidarnostnih pomoči v členih 2, 4, 6 in 10. Na podlagi 6. člena omenjenega pravilnika je do solidarnostne pomoči upravičen član sindikata KNG, katerega povprečna mesečna plača na družinskega člana ne presega 60 odstotkov zajamčene bruto plače v tekočem trimesečju. Od 1. januarja letos znaša 60 odstotkov zajamčene bruto plače 22.227 tolarjev.

Član ima pravico do solidarnostne pomoči v teh primerih:

- daljša bolezen (6 in več mesecev) in zaradi tega slabši socialni položaj;
- huda bolezen člana sindikata ali ožjega družinskega člana, ki terja intenzivno zdravljenje in posebno nego;
- nabava rehabilitacijskih pripomočkov;
- ureditev bivalnih prostorov za invalide.

3. Dejanska višina solidarnostne pomoči se določa po naslednjih merilih:

- do 11.114 SIT prih. na druž. člana
100 % neto plača v gospod. RS
- od 11.114 do 13.166 SIT na druž. člana
85 % neto plače v gospod. RS
- od 13.166 do 15.799 SIT na druž. člana
75 % neto plače v gospod. RS
- od 15.799 do 18.432 SIT na druž. člana
60 % neto plače v gospod. RS
- od 18.432 do 22.227 SIT na druž. člana
50 % neto plače v gospod. RS

4. Ob smrti aktivnega delavca - člana sindikata KNG Slovenije se ožjim družinskim članom dodeli solidarnostna pomoč v višini 60 % povprečne plače v RS za pretekle tri mesece. V primeru, da nima ožjih družinskih članov, se pomoč izplača organizatorju pogreba.

Ob smrti ožjega družinskega člana se članu sindikata KNG Slovenije dodeli solidarnostna pomoč v višini 30 % povprečne plače v RS za pretekle tri mesece.

5. Članu sindikata KNG Slovenije, ki ga prizadene elementarna nesreča (plazovi, udar strele, poplava) ali požar, se dodeli solidarnostna pomoč, če je nastala škoda na stano-

vanjskem objektu (stanovanje, stanovanjska hiša) stalnega bivališča 200.000,00 SIT ali več, in sicer:

višina ocenjene škode	višina solidarnostne pomoči
200.000-500.000 SIT	30 % pov. pl. v RS za pretekle tri mesece
500.000-1.500.000 SIT	60 % pov. pl. v RS za pretekle tri mesece
1.500.000-3.000.000 SIT	90 % pov. pl. v RS za pretekle tri mesece
nad 3.000.000 SIT	120 % pov. pl. v RS za pretekle tri mesece

6. Solidarnostna pomoč članu sindikata se dodeli praviloma enkrat letno.

7. Osnove za višino solidarnostne pomoči se usklajujejo mesečno na podlagi poročila o gibanju plač, objavljenega v Uradnem listu RS, in sprememb zajamčene plače.

8. Član sindikata KNG, ki meni, da je upravičen do solidarnostne pomoči, izpolni originalni obrazec "Vloga za dodelitev solidarnostne pomoči", ki ga dobi pri predsedniku sindikata podjetja - družbe, kjer dela. Vloga je popolna, ko so vpisani vsi zahtevani podatki in priložena zahtevana potrdila.

V letu 1997 smo na podlagi pravilnika o dodeljevanju solidarnostnih pomoči izplačali za 10.462.929,00 SIT solidarnostnih pomoči, od tega posameznikom in organizacijam sindikata 9.202.929,00 SIT, ustanovam za humanitarne namene 150.000,00 SIT ter za skupne programske naloge 1.010.000,00 SIT.

Izplačane solidarnostne pomoči po območjih organizacijah ZSSS:

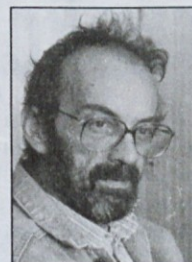
Podravje	1.588.585,00 SIT
Celje	2.039.636,00 SIT
Zasavje in Posavje	2.570.577,00 SIT
Kraško-Notranjsko	73.414,00 SIT
Dolenjska, Bela krajina	170.779,00 SIT
Ljubljana z okolico	944.061,00 SIT
Koroška, Velenje	819.141,00 SIT
Pomurje	130.604,00 SIT
Gorenjska	638.850,00 SIT
Posočje	227.282,00 SIT

V teh številkah je izpričana solidarnost članov sindikata KNG Slovenije.

Pogajanja za KP nekovinskih dejavnosti Člane sindikata KNG Slovenije, zlasti iz dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin, obveščamo, da smo se z GZS, Združenjem nekovin dogovorili o pričetku pogajanj za sklenitev KP za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin.

Prvi krog pogajanj bo v ponedeljek 26. januarja 1998, v prostorih Steklarne Rogaška v Rogaški Slatini.

Franjo Krsnik,
sekretar

In memoriam Igor Žitnik

Odšel je Igor. Spoznali smo se, ko je bil funkcionar v nekdanji mladinski organizaciji. Bil je čisto pri vrhu, vendar se nanj ni povzpel. Bil je

pač Igor, vase zaprt, mogoče premalo povzpelen. Nanj je zelo vplivala tragična smrt njemu najbližje. Bilo je videti, kot da mu kruta usoda ni namenila tistega, kar bi mu šlo po znanju in sposobnostih.

Pred 16 leti smo se znova srečali v uredništvu Delavske enotnosti, kjer je pokrival področje izobraževanja in kulture. Igor je bil še naprej zlasti Igor. V debatah novinarskih kolegov se je razvnel le takrat, ko je bilo to res nujno. Njegovi argumenti so bili najpogostejše takšni, da jih je bilo treba upoštevati.

Življenje sta mu zapolnjevali zlasti hčerki. Spominjam se Neje, ki jo je že pred prvo šolo naučil brati. Vsa leta je za hčerki skrbel toliko, da mu je ostalo le malo prostega časa. Rad je imel naravo, vsa leta je vrtnaril. Je med redkimi, ki sem jih peljal tudi na svoje gobarske terene pri Gabrjah. Da bi skupaj šla nabirat mavrohe na "njegova gobišča", nekam pod Slavkov dom ali Hotedrščico, je žal zmanjkalo časa.

Razvoj bivšega podjetja ČZP Enotnost je Igorja odvel k projektu Panorame (sedaj Slovenske Panorame). Ker je urejanje, kot vse prej, vzel zelo resno, je opozarjal na trhljost projekta. Čeprav je hotel izstopiti, je pri projektu vzdržal. V času, ko ga je načela neozdravljiva bolezen, je mogoče prav to bilo razlog, da je pozabil skrbeti zase. Čeprav hudo bolan, je pri urejanju tega novega časopisa še naprej sodeloval, dokler je še zmožal.

Ob Igorjevi prezgodnji smrti izrekam v ime nu sodelavcev Nove Delavske enotnosti sožalje njegovi ženi Emi, hčerkama Neji in Jasni.

Franček Kavčič

Sindikat kmetijstva in živilske industrije Slovenije

Na podlagi 46. člena Kolektivne pogodbe za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Uradni list RS, št. 47/94) ter 8. člena in 3. člena Zakona o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač (Uradni list RS, št. 3/98) so izhodiščne plače v kmetijstvu in živilski industriji Slovenije za mesec **JANUAR 1998** naslednje:

Tarifni razredi	Zahtevnostna skupina	Izhodiščna bruto plača v SIT za polni delovni čas JANUAR
I.	enostavna dela	54.069
II.	manj zahtevna dela	59.477
III.	srednje zahtevna dela	66.506
IV.	zahtevna dela	74.075
V.	bolj zahtevna dela	83.808
VI.	zelo zahtevna dela	100.031
VII.	visoko zahtevna dela	113.547
VIII.	najbolj zahtevna dela	135.173
IX.	izjemno pomembna dela	162.207
Eskalacijska stopnja znaša		0,5 %

Jovo Labanac, sekretar ROS

Izkušnje pokojninskih reform so zelo različne

Sindikatom v zadnjem času nekateri mediji očitajo, da bomo z nasprotovanjem predlagani pokojninski reformi državo spravili na rob zloma. Ti očitki so povezani tudi z opozorilom Mednarodnega denarnega sklada, da s to reformo preveč zamujamo.

V našo obrambo je treba najprej povedati, da tudi nekateri strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada niso več prepričani o potrebnosti radikalne reforme pokojninskih sistemov. V gradivu Mednarodnega denarnega sklada iz leta 1996 z naslovom "Starajoče se prebivalstvo in državni pokojninski skladi" sta avtorja Chand in Jaeger sestavila analizo, v kateri se, v nasprotju s prejšnjimi stališči MDS, nič več ne zavzemata za strukturne reforme pokojninskih sistemov, ampak dajeta prednost reformnim ukrepom znotraj obstoječih sistemov.

Prav je, da smo sindikati proti radikalnim spremembam sedanjega pokojninskega sistema, zlasti zaradi prevelikih stroškov njihove uvedbe. V Mehiki so stroški v državnem proračunu zaradi novega sistema, uvedenega lani, svoj vrh dosegli šele leta 2030; ocenjeni so na 80 odstotkov bruto domačega družbenega proizvoda. Stroški radikalne pokojninske reforme v Čilu so bili ocenjeni na 126 odstotkov bruto domačega družbenega proizvoda. Zaradi tega prehoda pa so se zelo znižala sredstva za zdravstvo in šolstvo. Leta 1970 je bilo v čilskem socialnem proračunu namenjenih za zdravstvo 18 odstotkov sredstev, leta 1989 (pokojninska reforma je bila izpeljana

v začetku leta 1982) pa je bilo za zdravstvo namenjenih le še 7,3 odstotka proračuna. Sredstva za šolstvo so se z 41,5 odstotka socialnega proračuna znižala na 23,4 odstotka, hkrati pa so se sredstva za pokojnine s 26,9 odstotka v socialnem proračunu leta 1970 dvignila na 52,5 odstotka tega proračuna.

Visoki so tudi stroški upravljanja dodatnih stebrov. Mednarodni denarni sklad ocenjuje, da znašajo ti stroški v nekaterih državah skoraj tretjino prispevkov v stebre. V Čilu so stroški upravljanja leta 1996 znašali 483 milijonov dolarjev. Vsekakor so ti stroški višji kot v državnem pokojninskem sistemu, poleg tega pa morajo vlade kar naprej sprejemati predpise, opozarja MDS, da bi se izognili goljufijam in zlorabam sredstev v teh stebrih.

Sredstva, naložena v stebrih, se morajo, da bi ohranila svojo realno vrednost, investirati tam, kjer se pričakuje dobiček. Začetni razcvet donosnosti pokojninskih stebrov, ki je v prvih letih uvedbe pokojninske reforme v Čilu prinašal povprečno realno stopnjo donosa 12,2 odstotka, je v zadnjih letih očitno opešal: leta 1995 so privatni pokojninski skladi prvič doživeli izgubo v višini 2,5 odstotka, leta 1996 pa je profit znašal le še 3,5 odstotka.

Mednarodni denarni sklad opozarja še na neučinkovitost rentnih trgov. Naložbeni pokojninski skladi naj bi svojim udeležencem zagotavljali enkratno izplačilo ob upokojitvi. Ker želijo zavarovanci ta enkratna izplačila spremeniti v letna odplačila oziroma rento, je tudi

v državah z visoko razvitim trgov kapitala takšno spreminjanje izredno drago in utegne znatno zmanjšati pričakovano vrednost rente.

Ker naj bi bil predlagani reformirani pokojninski sistem v Sloveniji podoben švicarskemu sistemu treh stebrov, naj navedemo samo nekatere ugotovitve švicarskih sindikatov. Bistvena je razlika med prvim in drugim stebrom: solidarnost je v prvem stebri velika, v drugem pa majhna. Drugi steber nikakor ni cenejši od prvega, zato pa je bolj nesocialen. Poleg tega "kaznuje" prekinitev zaposlitve bistveno bolj kot starostno in družinsko pokojninsko zavarovanje, kar še posebej prizadene ženske.

Končajmo z mnenjem priznanega strokovnjaka dr. Jožeta Mencingerja, ki je v Sobotni prilogi Dela pred kratkim zapisal: "Stebri problema, ne glede na njihovo število, ne rešijo; tudi podaljševanje delovne dobe ne pomaga veliko. Pomaga le rast proizvoda in bogastva, a ne finančnega, zbranega v finančnih družbah, ki ga bodo do upokojitve žlepenitile" na trgih vrednostnih papirjev. Napihovanje finančnega premoženja in zdajšnji pretresi na svetovnih finančnih trgih, na katerih je veliko pokojninskih skladov, še povečujejo dvom o zdajšnjem modnem hitu mednarodnih finančnih institucij."

In za to tudi gre: za pritiske mednarodnih finančnih lobijev na reforme pokojninskih sistemov v smeri naložbenih oziroma kapital-skih skladov, v katerih vohajo svoje profite!

Pavle Vrhovec

»Kiks« državnega zbora odpravlja davčna uprava

Državni zbor je na prvem januarjem zasедanju potrdil dva zakona, katerih skupni problem je, da naj bi veljala že od začetka letošnjega leta, torej za nazaj. Gre za predpisa, ki določata višino prispevkov za socialno varnost in povečane davke, ki naj bi bremenili zlasti odvetnike, notarje in še nekatere intelektualne poklice.

Naj spomnimo, da je državni svet na oba sporna zakona vložil odločilni veto. Državni zbor je oba zakona vseeno vnovič potrdil, saj ni hotel tvegati, da se državna blagajna letos ne bi dovolj napolnila. Če zakona ne bi bila pravočasno uveljavljena, bi v državni blagajni namreč manjkalo kar precej milijard, minusa naj bi bila tudi v blagajnah pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja.

Pri potrditvi obeh zakonov so poslanci seveda vedeli, da je datum, od katerega naj bi veljala – 1. januarja letos – torej za nazaj, ne pa 14 dni po objavi v Uradnem listu, kot za takšne zakone določa Ustava RS, hudo sporen.

Da s takšnima zakonoma ni vse

v redu, je državni zbor opozoril **Milan Kučan**, predsednik naše države, ki je pristojen, da vse zakone pred objavo tudi podpiše. Od predsednika državnega zbora je o obeh zakonih zahteval pojasnilo. Tega je tudi dobil, pravni strokovnjaki so mu še svetovali, naj zakona podpiše, češ da se spor o njuni uveljavitvi, tudi o vsebini,

lahko začne šele po objavi. Kot je povedal predsednik državnega zbora Janez Podobnik, je velikost problema odvisna tudi od navodila, ki naj bi ga v zvezi s spornima zakonoma sprejelo finančno ministrstvo. V torek smo prejeli obvestilo, da je davčna uprava izdala navodilo, po katerem oba zakona veljata šele od 1. februarja.

Prav tako se je ta dan izvedelo, da so davčni izvedenci pri ustavnem sodišču vložili predlog za oceno ustavnosti obeh zakonov.

Državni zbor je s sprejetjem obeh zakonov za nazaj brez dvoma naredil napako, ki lahko povzroči zelo hude posledice. Kljub navodilu davčne uprave je pri zavezancih že nastala zmeda. Prav bi bilo, da zmedo odpravi tisti, ki jo je naredil.

Franček Kavčič

Lastniki počitniških domov v Istri so se samoorganizirali

Kot nam je povedal **Jože Copek** iz Save Kranj, so se lastniki počitniških domov v hrvaški Istri naveličali zavlačevanja z ureditvijo statusa objektov, ki v letni sezoni lahko sprejmejo več deset tisoč gostov. Po podatkih Agencije Atris ima 2700 slovenskih firm na Hrvaškem kar 53.000 ležišč, razpolagajo pa le s 35.000. Razlika gre na račun razprodaje, lastinjenja in tudi stečajev slovenskih podjetij v zadnjih letih.

Predstavniki več slovenskih podjetij so se o možni trajnejši rešitvi prejšnji teden pogovarjali s predstavniki istrskih županij. Njihov predstavnik **Damir Kajin** jim je zagotovil, da so že pripravili dopolnitev uredbe, ki slovenskim podjetjem od leta 1991 prepoveduje upravljanje počitniških objektov. Ta

uredba je namreč bila sprejeta tudi zaradi vojnega stanja v sosednji državi, ki je počitniške domove uporabljala tudi za brezdomce in begunce. Istrani namreč želijo, da bi bili objekti čimbolj polni, saj je njihov zaslužek odvisen tudi od zasedenosti naših domov.

Gre zlasti za možnost, da bi slovenska podjetja sama izbrala upravljalca svojih objektov in tako praktično prevzela upravljanje počitniških domov v svoje roke.

O tem in drugih skupnih vprašanjih bo po Copkovih besedah kmalu sklican zbor pravnih oseb, ki imajo počitniške zmogljivosti v Istri; teh naj bi bilo po njegovih podatkih še 263. Organizatorji iz Save vabijo vse, naj se jim pridružijo.

F. K.

Delegacija SKEI pri ministru za obrambo

Minister za obrambo Tit Turnšek je prejšnji teden sprejel delegacijo SKEI. Seznanila ga je s problemi v strojni in kovinskopredelovalni industriji. Predstavniki družb so ga opozorili, da proizvodnih zmogljivosti, usposobljenih za vrhunsko namensko industrijo, iz neznanih in nerazumljivih vzrokov ne izkoriščamo dovolj. Zaradi tega so ogrožena številna delovna mesta, tudi obstoj v svetu priznanih podjetij. Veliko jih je na robu preživetja ali celo pred stečajem.

Ker je slovenska kovinskopredelovalna in elektroindustrija že do sedaj pokazala visoko znanje, industrijsko tradicijo in vpetost v mednarodne posle, so predstavniki SKEI izrazili pričakovanje, da bo ministrstvo za obrambo za ta podjetja kaj naredilo.

Minister Turnšek je povedal, da razmere pozna, vendar na večjo izkoriščenost zmogljivosti namenske proizvodnje ne more veliko vplivati. Po njegovem mnenju je izboljšanje razmer odvisno zlasti od sposobnosti menadžerjev. Vodstvene strukture podjetij bi se morale zavedati, da je treba morebitne kupce privabiti s programi, ne pa spraševati, kaj naj delajo za namensko proizvodnjo.

Ministrstvo za obrambo bo s SKEI še sodelovalo, njegove predstavnike bo tudi obveščalo o pogovorih v zvezi s programsko in proizvodno strategijo v konkretnih družbah.

Menedžerske strukture bo ministrstvo skupaj z vodstvom SKEI spodbujalo k večji samoiniciativnosti.

Vladimir Bizovičar, sekretar

Vodstvo SKEI Gorenja GA je pred dnevi obiskalo kolege iz IG Metall za območje Regensburga in podjetje Krones iz Neutrablina. Poleg predsednika Emila Krušiča in sekretarja Ivana Sotoška so na Bavarskem bili še: Drago Bahun, delavski direktor, Peter Kobal, predsednik sveta delavcev, in podpisani.

Ob tem obisku je deželni predsednik IGM Werner Neugebauer priredil tiskovno konferenco, na kateri je javnost seznanil s skoraj šest let trajajočim sodelovanjem med SKEI in IGM. Vladimir Bizovičar je na tiskovni konferenci omenil zlasti to, kako so se funkcionarji SKEI na Bavarskem učili pogajati in stavkati. Organizator obiska v Regensburgu Artur Horwedl iz IGM je ob koncu obiska menil, da bi bilo treba stike med predstavniki sindikatov in kovinarskih podjetij iz Slovenije in Bavarske še razširiti.

Vladimir Bizovičar

Delavci IMP Montaže terjajo izplačilo lanskega regresa

V mariborski delniški družbi IMP Montaža, ta zaposluje 272 delavcem, so pred nedavnim izvolili novo vodstvo sindikata delavcev gradbenih dejavnosti, v katerega je vključenih 165 delavcev. Predsednik je še naprej Drago Pušaver, ki je v svoji sindikalni skupini za člana izvršnega odbora dobil kar 88 odstotkov glasov. Z njim smo se pogovarjali o težavah in problemih, s katerimi se spopada sindikat v delniški družbi.

„Dejstvo, da sem na volitvah dobil tako veliko število glasov, dokazuje, da se je doslej sindikat delavcev gradbenih dejavnosti v naši delniški družbi pošteno boril za pravice delavcev in da smo na pravi poti. Zaupanje, ki so ga delavci izkazali članom novega izvršnega odbora, je za vse skupaj spodbuda in obveznost za še boljše delo,“ pravi Drago Pušaver. „Prizadevali si bomo reševati probleme, ki tarejo delavce. Teh pa danes v naši delniški družbi, na katero smo delavci ponosni (ravno letos praznujemo 50-letnico podjetja), ne manjka.“

V delniški družbi IMP Montaža, ki se ukvarja z montažo centralnih kurjav, vodovodov, plinovodov, klimatskih naprav itd.), servisno dejavnostjo, proizvodnjo ventilatorjev in klimatskih kanalov ter sorodnimi dejavnostmi, je postopek lastninjenja že končan. Delavci, bivši zaposleni in upokojenci imajo v svoji rokah 43 odstotkov delnic. „Delavci si želijo, da bi vodstvo čim prej pripravilo prvo skupščino delniške družbe, na kateri bodo s svojimi pobuda-

mi in predlogi sodelovali tudi predstavniki delavcev. Kot delničarji želijo delavci vplivati na upravljanje delniške družbe, saj jih nekatere poteze sedanjega vodstva skrbijo,“ pravi Pušaver. „Tako denimo decembra in januarja nismo imeli dovolj dela, direktor pa si je kljub temu za okoli 60 odstotkov povišal menedžersko plačo. To nas kot delničarje skrbi. Ker še ni bilo prve skupščine, bo izvršni odbor sindikata povabil na pogovor člane nadzornega sveta delniške družbe, da bi jih opozorili na nekatere probleme.“

Kakšni problemi pa tarejo delavce? „Delavci smo ogorčeni, ker še nismo dobili regresa za letni dopust za leto 1997. Doslej smo prejeli samo tretjino regresa. Zato je sindikat na začetku decembra izvedel enourno opozorilno stavko. Če bo vodstvo podjetja še naprej odlašalo z izplačilom regresa, bo sindikat prisiljen organizirati stavko,“ pravi Drago Pušaver. „Delavce boli tudi, da želi vodstvo podjetja prodati počitniške hišice na Pohorju, ki so jih naši delavci v preteklosti sami zgradili. Vodstvo trdi,

Drago Pušaver: Delavci so 43-odstotni lastniki delniške družbe

da počitniške hišice poslujejo z izgubo. V sindikatih menimo, da to ni res, saj so bile lani zasedene 160 dni. Sindikat je upravi že poslal ponudbo, da bi počitniške hišice sami prevzeli v upravljanje in jih za minimalno najemnino oddajali zainteresiranim delavcem. Delavci so nezadovoljni tudi zaradi tega, ker vodstvo terja, da bi moral vsak delavec takrat, ko ni dovolj dela, izkoristiti teden dni dopusta. Ker imamo osem dni kolektivnega dopusta, nekaterim delavcem sploh ne ostane dovolj dopusta, da bi lahko šli z družino na počitnice takrat,

ko sami želijo. Omeniti moram še en problem: v procesu lastninjenja je večina delavcev vložila v delniško družbo certifikat in potrdilo o premo lastništva plač. Ker je bilo sredstev preveč, je vsakemu delavcu ostalo okoli 10 odstotkov sredstev od premalo izplačanih plač, ki jih sedaj nimajo več kje vnovčiti. Tudi to povzroča med delavci nejevoljo.”

„Seveda pa so delavci najbolj nejevoljni zaradi tega, ker v naši delniški družbi plače v povprečju za 10 odstotkov zaostajajo za kolektivno pogodbo. Vodstvo se izgovarja na neugodne pogoje gospodarjenja, na finančno nedisciplino in na težke razmere na trgu, vendar pa to ni problem delavcev. Za zagotavljanje dela in uspešno poslovanje je zadolženo vodstvo podjetja, ki je zato tudi več kot solidno plačano, obveznost in pravica delavcev pa je, da delamo in za opravljeno delo dobimo plačilo po kolektivni pogodbi,“ pravi odločno Drago Pušaver.

Po besedah Draga Pušaverja so odnosi med sindikatom in vodstvom delniške družbe ostri, toda korektni. Zato bo sindikat poskušal rešiti omenjene probleme s pogajanjem. „Če to ne bo mogoče, bomo morali poseči po bolj radikalnih metodah sindikalnega boja,“ pravi Drago Pušaver.

T. K.

Metka Cesar: Prizadevamo si, da bi pomagali vsakemu članu, ki se v stiski k nam zateče po pomoč.

Pogovor z Metko Cesar, ki na območni organizaciji ZSSS v Podravju skrbi za pomoč članstvu

Sindikalna pomoč ni samo denar, temveč tudi topla beseda

Gospodarska in socialna kriza v Mariboru in vsej podravski regiji še kar naprej povečuje, stečaj grozi še več kot 500 podjetjem, ki dajejo delo in kruh okoli 4000 delavcem. Vse več je tudi nelikvidnih podjetij, ki delavcem ne morejo redno izplačevati plač.

V takšnih razmerah se čedalje več zaposlenih in brezposelnih članov Zveze svobodnih sindikatov Slovenije po pomoč zateka na območno organizacijo ZSSS v Podravju. Kako sindikat pomaga svojim članom v stiski, smo se pogovarjali s strokovno delavko na območni organizaciji Metko Cesar. Povedala je, da iščejo pomoč zlasti brezposelne ženske. Pomagati skušajo prav vsem, ki pomoč res potrebujejo; teh pa je res veliko zlasti pred začetkom šolskega leta. Pogovarjali smo se tudi z nekaterimi prejemniki pomoči, ki so zadovoljni, da v Svobodnih sindikatih solidarnost še ima veljavo. Ker so želeli ostati anonimni, objavljamo namesto imen in priimkov le kratice.

"Največ članov, ki se zateče k nam po pomoč, je v srednjih letih. Očitno je gospodarska kriza najbolj prizadela generacijo, ki je stara od 40 do 50 let. Kdor pri teh letih izgubi delo, ga težko zopet hitro najde," pravi Metka Cesar. "Zanimivo je, da se k nam po pomoč zateče znatno več žensk kot moških. Okoli tri četrtine je žensk. Verjetno je moškim bolj nerodno, da so se znašli v stiski."

Pomoč v denarju, živilskih paketih, oblačilih in obutvi

Vsakega člana, ki se zateče po pomoč na območno organizacijo ZSSS v Podravju, ljubeznivo sprejme Metka Cesar. Z vsako članico ali članom se pogovori in zbere podatke o njegovem socialnem stanju in o socialnih razmerah v družini.

"K nam prihajajo velikokrat brezposelne delavke ali delavci, ki že prejema kakšno od oblik socialne pomoči na centru za socialno delo, vendar jim ta ne zadošča za preživljanje družine. Prav tako pa prihajajo k nam zaposleni delavci, ki ne prejema redno plač," pojasnjuje Cesarjeva. "Veliko delavk prihaja k nam z otroki, saj jih ne morejo pustiti samih. Še zlasti to velja za samohranilke. Potrudimo se, da vsakemu otroku damo kakšno igračko ali sladkarijo"

Potem ko so podatki zbrani in

urejeni, jih obravnava posebna komisija za dodeljevanje solidarnostnih pomoči.

"V lanskem letu je komisija dodelila denarno pomoč 252 brezposelnim članom oziroma delavcem in 48 zaposlenim delavcem. Prehrambene pakete je prejelo 435 naših članic oziroma članov," pravi Metka Cesar. "Številnim delavcem v stiski pa smo dali obleko in obutev. Mnogi so dobili tudi pralni prašek. Trudimo se pač, da noben član, ki se obrne po pomoč na svoj sindikat, ne bi ostal brez vsaj minimalne pomoči, če je seveda po našem pravilniku do nje upravičen. Povedati pa moram, da se k nam praktično ne zateče noben član, ki ni zares potreben pomoči."

Glede na razpoložljiva sredstva lahko dobi član od 5000 do 6000 tolarjev pomoči. "To na prvi pogled ni veliko, članom v stiski pa veliko pomeni. Nekateri pravijo, da bodo s tem poravnali najnujnejše položnice, drugi se napotijo po najnujnejše življenjske potrebščine, tretji kupijo otroku šolske potrebščine in podobno. Veliko našim članom v stiski pomeni že to, da jim prisluhnemo, da jim stojimo ob strani, da imajo komu zaupati svoje težave in da jim pomagamo, kolikor moremo..." pripoveduje prizadeta Metka Cesar. "Če je kdo v zares veliki stiski lahko čez tri ali štiri mesece ponovno prosi za sindikalno pomoč."

Cesarjeva opozarja še na en pro-

blem. "V zelo veliki stiski se lahko znajdejo tisti naši člani, ki niso slovenski državljani. Če izgubijo delo, nimajo enakih pravic kot slovenski državljani. Tudi takšnim pomagamo."

V ZSSS solidarnost še ni pozabljena beseda

O tem, zakaj so se zatekli po pomoč na sindikat in kaj jim solidarnostna pomoč pomeni, smo se pogovarjali tudi z nekaterimi delavkami in delavci. **Delavka R. F.** je po stečaju podjetja pristala na zavodu za zaposlovanje, kjer je prijavljena že toliko časa, da ji je iztekla pravica do denarnega nadomestila za čas brezposelnosti. Ker je mati samohranilka, prejema na centru za socialno delo denarno pomoč, vendar pa z njo le stežka pokrije najnujnejše stroške, čeprav ji delno pomaga tudi mama, ki je upokojenka z nizko pokojnino. "Najtežje je, ko se začne šola. Otrok vedno kaj potrebuje. Pred začetkom šolskega leta sem šla prvič povprašat na sindikat, ali bi mi lahko kaj pomagali. Sprejeli so me izredno ljubeznivo in mi tudi pomagali. Čeprav pomoč ni bila velika, sem lahko otroku z njo kupila najnujnejše zvezke in knjige. Sedaj mi je lažje, ker vem, da se v najhujši stiski lahko zatečem po pomoč na svoj sindikat, kjer mi bodo prisluhnili in poskušali po-

magati. Veste, sindikalna pomoč ni samo denar, je tudi topla beseda. Človeku, ki je v stiski in kar naprej brez sredstev za normalno preživljanje družine, ogromno pomeni, če ima nekje oporo."

M. V. dela v eni tistih tovarn v Podravju, ki delavcem zelo nerodno izplačujejo plače. Tudi mož je zaposlen v podobnem podjetju. Pravi, da doslej še ni zaprosila za sindikalno pomoč, vendar pa je zanj zaprosila njena sodelavka in jo tudi dobila. "Z morem se zavedati, da se lahko v skrajni sili obrneva po pomoč tudi na sindikat, saj sva oba že vrsto let člana ZSSS. Zaradi tega lažje prenašava negotovost, kaj bo z najinima podjetjema in z najinima službama."

Brezposelna delavka D. G. pa o svojih socialnih razmerah ni želela govoriti. "Čeprav nisem popolnoma nič sama kriva za to, da sem izgubila zaposlitev, saj je šlo podjetje v stečaj, mi je nerodno govoriti o svoji stiski. Takšni smo pač Slovenci. Napišite samo, da sem vesela, da v Svobodnih sindikatih še vedno nekaj veljata besedi solidarnost in vzajemnost. Naša vlada in država je nanjo očitno že pozabila. Sindikat, ki mu že dolgo pripadam, mi sedaj, ko sem v najhujši stiski, pomaga s pravno in sindikalno pomočjo. Za oboje se zahvaljujem. Upam, da bom prej kot slej našla službo, da bom tudi sama lahko pomagala drugim."

T. K.

Teško vprašanje

"Ti, ali je tvoja žena po letu dni zakona res še nedolžna?" je moža vprašal dober prijatelj.

"Ne vem, kaj naj ti rečem! Eni pravijo, da je, drugi pa zopet, da ni..." je odvrnil mož.

Preizkušen nasvet

Mož in žena sta si v živalskem vrtu ogledovala gorile. Izenadala je gorila skočila k ograji, zagrabila ženo in začela z nje trgati obleko.

"Na pomoč!" je zavpila žena. "Ti ji kar reči, naj te pusti pri miru, ker te boli glava," je ženi svetoval mož.

Razlike ni

"Kakšna razlika je med samozadovoljevanjem in spolnim občevarjenjem?"

"V bistvu je ni. Samo pri drugem spoznaš več ljudi!"

Najljubša oseba

"Kaj je pravzaprav samozadovoljevanje?"

"Seks z najljubšo osebo!"

Gori

Knap se je pozimi utrujen vračal s šihita in ugotovil, da se iz domačega dimnika ne kadi.

"Gori, gori, gori!" je zakričal. Iz hiše je v sami spalni srajci priletela njegova žena in zavpila: "Kje gori?"

"V vseh štedilnikih, samo v našem ne!"

Topla večerja

Ko se je knap zvečer utrujen vrnil s šihita, je bila miza prazna, žena pa je sedela na peči.

"Kaj počneš?" je knap vprašal ženo.

"Večerjo ti grejem!"

Poljub na noge

Na sindikalnem izletu so si udeleženci ogledali tudi starodavno cerkev. Predno so cerkev zapustili je eden od udeležencev Kristusu poljubil noge.

"Se ti ne zdi, da z vero že malo pretiravaš? Ali bi tudi našemu predsedniku vlade tako poljubil noge?" ga je zbadel prijatelj.

"Prav rad, če bi le tako lepo visel na križu..."

Najhitrejša pekarna

"Kje pa imajo v Ljubljani najhitrejšo pekarno?"

"Na policijski postaji!"

"Res?"

"Seveda. Samo kamen vržeš vanjo, pa že kifeljci ven letijo."

Iz dnevnika delavca Jožeta

Demokracija

"Ata, kaj je to demokracija? Učiteljica v šoli je danes rekla, da pri nas živimo vsi v demokraciji," me je pred dnevi povprašal sin, ko se je vrnil iz šole.

"Demokracija je takšna ureditev, v kateri lahko vsakdo živi svobodno in ravna po svoji volji," sem mu poskušal na kratko pojasniti.

"Kako to misliš, ata?"

"Veš, v demokraciji vsakdo sam odloča o svojem življenju!"

"Ata, ali to pomeni, da ti sam odločaš o tem, kaj boš jedel?" je sin vrtal naprej.

"Ne bodi smešen. Dobro veš, da o tem, kaj bomo jedli nimam časa razmišljati. To prepuščam mamici."

"Potem pa verjetno sam odločaš, kaj boš imel oblečeno?"

"Kje pa. Saj veš, da pri naši hiši za to skrbi mamica. Jaz vendar nimam časa za to."

"Aha, že razumem! Ti odločaš o tem, kaj boš delal v službi?" ni odnehal sin.

"Sinko, to pa si ti predstavljaš preveč enostavno. V službi je delo organizirano, kaj bo kdo delal pa odloča šef. Le kam bi prišli, če bi v tovarni vsakdo delal kar bi hotel," sem mu pojasnil.

"Ata, morda pa ti odločaš o tem, kakšno plačo boš dobil?"

"Kaj si čisto nor! O tem, kakšne plače bomo imeli delavci se med seboj sporazumejejo delodajalci, vlada in sindikat. Ej, moj prijatelj, če bi jaz odločal o plačah, potem bi bilo v tej državi nekoliko drugače. Marsikateri šef bi bolj tanko piskal," sem se razvnel.

"Ata, že vem! Ti odločaš o tem, kam bomo šli na dopust!"

"Ne norčuj se iz mene, mulec! Točno veš, da me vsako leto s sestro pretentata, da gremo za nekaj dni na morje, čeprav nimamo denarja. Če bi bilo po moje, bi dopust preživljali pri babici."

"Ata! Kdo odloča o tem, kdaj moramo v bloku zaklepati hišna vrata?" je tokrat že bolj negotovo povprašal sin.

"Upravnik naše hiše," sem mrko odvrnil.

"O čem pa sploh odločaš ti, ata? Ali ti ne živiš v demokraciji?"

"O tem vendar, katero stranko bom volil, komu bom dal svoj glas na volitvah, ali bom šel na županske volitve ali ne in o podobnih pomembnih vprašanjih," sem rekel resnobno.

"Ampak, ata, saj to so same brezvezne stvari..."

"Molči mulec, ti si še mlad in ne veš, kaj je v življenju bistveno in kaj ne," sem malce povzdignil glas. "Sicer pa, da ne boš govoril, da tvoj ata nima nobene besede, me dobro poslušaj: v predalu vzemi denar in si pojdi po čokolado! Tako, sinko moj, se je tvoj ata demokratično odločil!"

"Kakšno pa si lahko kupim?"

"Ne preveliko, saj vidiš, da nama je mamica za večerjo danes pustila v družinski blagajni samo 500 tolarjev."

RAZPIS II. ZIMSKIH IGER ČLANOV KNG SLOVENIJE V VELESLOMOM

Območni odbor sindikata KNG Koroške razpisuje II. zimске igre članov sindikata KNG Slovenije v veleslalomu.

Tekmovanje bo:

v soboto, dne 14. februarja 1998
na Mali Kapi - Partizanka, proga Kašivnik.
Štart tekmovanja bo ob 10. uri.

Pisne prijave pošljite najpozneje do 9. februarja 1998 na gornji naslov.

Skupaj s prijavo nakažite participacijo oziroma štarmino v višini SIT 4.500,00 po tekmovalcu in SIT 3.200,00 za spremljevalca, na žiro račun Enote ZSSS Slovenije Gradec, številka 51840-678-84281.

Propozicije:

Pravico nastopa imajo člani sindikata KNG Slovenije.

Tekmuje se po pravilih Smučarske zveze Slovenije in v okviru tega razpisa.

Kategorije:

MOŠKI

A/ do 25 let (1973 in mlajši)
B/ od 26 do 35 let (1972-1963)
C/ od 36 do 45 let (1962-1953)
D/ nad 45 let (1952 in starejši)

ŽENSKE

E do 25 let
F/ od 26 do 35 let
G/ od 36 do 45 let
H/ nad 45 let

Tekmovanje je posamezno in ekipno.

Za ekipno uvrstitev se upoštevajo vsi rezultati iz posameznih kategorij oziroma posamezna mesta so točkovana, tako da se za ekipno uvrstitev sešetejejo vse točke.

Martinček

"Ali veš, kako so nastali martinčki?"

"Ne!"

"Krokodile so dali v rejo Gore-njem!"

Pravi kot

»Kam stopi blondinka, ki jo močno zebe?«

»V kot. Tam je vedno 90 stopinj!«

Če bi...

Mamca stoji v nabito polnem avtobusu in s palico ropota po podu. Sedeči mladeč ji pripomni: »Mamca, če bi na palico nalepili majhno gumico, ne bi bilo toliko hrupa.«

Mamca mu odvrne: Če bi tvoj oče dal takrat majhno gumico gor, bi sedaj imela prost sedež!«

Izgubljena kapa

Policist je izgubil kapo. Za njim je pritekel deček s policijsko kapo v roki in ga vprašal: "Gospod policaj, ali je ta kapa vaša?"

"Ne," je nejevoljno odvrnil policist. "Jaz sem svojo izgubil!"

turistična
agencija**ATRIS****BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA****STALNO BORZNO SPOROČILO**

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmožljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Pišite nam ali telefonirajte na 061/131-00-33, int. 384, 385, 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982 ali 317-298, žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 16 ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

BOHINJSKO JEZERO: dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – kuhinja, kmečka dnevna soba, 3 spalnice, kopalnica – 100 m od jezera – cena 90 DEM na dan, vikend (od petka do nedelje) 190 DEM, upokojenci imajo 10-% popust

BOHINJSKA BISTRICA: – počitniški dom, triposteljne sobe, polpenzion 3.600 SIT

POKLJUKA: – počitniški dom MK, dve in štiriposteljni apartmaji, cena 68 oz. 86 DEM dnevno. **PONUDBO PRIPOROČAMO ZLASTI TEKAČEM NA SMUČEH!**

– brunarica MK, dva povezana apartmaja za skupno 8 oseb. Cena za najem celotne brunarice je 135 DEM dnevno

PLANICA: počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 37 DEM dnevno

KANIN: petposteljni apartmaji, 64 DEM na dan

KRVAVEC: štiriposteljni apartmaji z opremljeno kuhinjo, kopalnico in WC, cena 59 DEM na dan + turistična taksa, ki jo poravnate ob prihodu, termini po dogovoru

KRANJSKA GORA: tri-, štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 42 DEM dnevno

ROGLA: apartmajska hiša, apartmaji za 4 do 6 oseb, manjši za 2 do 4 osebe, cena od 85 do 120 DEM, odvisno od sezone in velikosti. Kmečki dvorec je neposredno na smučipču. Domača ponudba Pohorja pa je le dopolnitev prijetnim večerom. Atris ponudbo priporoča

ČATEŽ: hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena 80 DEM dnevno

PTUJSKE TOPLICE: apartma za 2-5 oseb. Cena od 95 do 110 DEM. Končno čiščenje 37 DEM

POREČ – hotel Neptun: polpenzion 41 DEM
PIRAN: dvo- in štiriposteljni apartmaji, cena 69 oziroma 85 DEM dnevno

NOVIGRAD: trisobno stanovanje, 55 DEM dnevno

BARBARIGA: enosobno stanovanje za 4 osebe, 45 DEM dnevno

RAB: ponudba za upokojence – vsako soboto avtobusni prevoz, 7 polnih penzionov, hotel

AVSTRIJA – BAD-KLEINKIRCHEIM: apartmaji za 4 osebe, cena 9.330 ATS, za 6 oseb pa 11.860 ATS

ITALIJA: – FALCADE: apartmaji za 4 osebe po 10. januarju, cena 683.00 ITL

– PADOVA: 350 DEM

B. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kar tako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje po domačih krajih ali v tujino. Možnost plačila v 3 obrokih.

Sindikalni izlet v POSOČJE: – Kobarid, kosilo na rečni ladji, ogled Vipavske kleti – zabavni večer. **Enodnevni izlet po VIPAVSKI DOLINI:** – malica, kosilo, ogled vinske kleti in degustacija vin; **IDRIJA:** – enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra; **BELA KRAJINA:** – obisk vinske kleti in ogled domačih obrti in sprostitev na kmetiji; **BARCELONA:** – štiridnevni izlet (od četrтка do nedelje), letalski prevoz in nočitve s zajtrkom. Termin 26. 2. in 26. 3. 1998. Cena samo 540 DEM, doplačila za organizirane ogled po individualni želji skupine – močnitrije obroki;

RIM: – štiridnevni izlet (avtobus, letalo), bivanje v dvoposteljnih sobah z zajtrkom, ogledi z doplačili vstopnin. Cena 495 DEM

C. REZERVACIJE AVIJSKIH ALI LADIJSKIH VOZOVNIC**D. POSEBNA POSLOVNA POTOVANJA**

Organiziramo ob pripravi vašega osebnega programa.

E. SEJMI

PARIZ: – SIA, mednarodni kmetijski sejem, od 1. do 8. marca, odhod 2. marca, tri dni, cena 1.100 DEM; **AMSTERDAM:** – INTERTRAFFIC, sejem prometne signalizacije in varnost, prometni inženiring, od 10. do 13. marca, 4 dni, 1.100 DEM; **ZENEVA:** – AVTOSALON, avtomobilska razstava, od 5. do 15. marca, enodnevni program s posebnim letalom, odhod 10. 3., cena 515 DEM; **MÜNCHEN:** – BAUMA 98, sejem gradbeništva, od 30. marca do 5. aprila, programi 2 ali 3 dni, cena 265 oz. 435 DEM

F. RAZPISANA POTOVANJA

NEW YORK: – pet dni za 870 USD, odhod v marcu 1998; **LONDON:** – štiri dni za 340 brit. funtov, odhod v marcu 1998.

G. ZAMENJAVA ALI PRODAJA POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI

Enosobno stanovanje za 5 oseb na otoku Pagu zamenjamo za ustrezno enoto v slovenskih zdraviliščih. Možna je tudi medsebojna zamenjava posameznih terminov. Pokličite ATRIS

Počitniško enoto v Čatežu prodamo

ATRIS je povsod, kjerkoli ste.

Metod Zalar, direktor borze

MORAVSKE TOPLICE: dve-, tri- in štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 35 DEM dnevno/osebo

Trhli argumenti GZS za zmanjšanje števila delavcev v nadzornih svetih

V članku člana predsedstva ZSSS Milana Uroša so navedene številne trditve in osebna mnenja, ki želijo diskvalificirati sprejeta stališča UO GZS o predlogih za spremembe zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Očitno so potrebna dodatna pojasnila o predlogih oziroma stališčih gospodarstvenikov. V celoti gre za 8 sprememb zakona, ki sicer vsebuje 111 členov. Od predlaganih sprememb je le nekaj vsebinskih. Ali delodajalci s tem res želimo ukiniti soupravljanje, kot očita g. Uroša?

Najprej o legitimni pravici vsakega socialnega partnerja, da oblikuje svoje poglede in sprejme svoja stališča. Tako kot sindikati ima seveda tudi GZS kot legitimni socialni partner pravico oblikovati svoj pogled in dati ministru svoj predlog, kako izboljšati sedanji

zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Podučevanje ministrstva ali GZS, kako naj ravna, da bo prav sindikat, je prepotentno.

Uvodno odpiranje razprave o reprezentativnosti GZS kot legitimnega predstavnika gospodarstva oziroma delodajalcev (gospodarskih oseb) ob tej temi kaže na nestrpnost in zanikanje veljavnih zakonov Slovenije. Legitimnost GZS ni sporna, saj temelji na zakonu o GZS, priznavajo pa jo tudi vsi reprezentativni sindikati, vključno z ZSSS, saj je GZS podpisnik nove SKP za gospodarske dejavnosti, KP dejavnosti, je član ekonomsko-socialnega sveta itd. Glede njene reprezentativnosti je v predlogu zakona o kolektivnih pogodbah že vključen novi člen prav o tem. Prav na predlog sindikatov je bil zakonodajni postopek ustavljen in zakon še čaka na nadaljevanje obravnave. Podučevanje ministra Ropa, naj začne pripravljati nov zakon o tej temi, je zato zgrešen in zavajajoč.

Ključno je vedeti, da predlagane spremembe zakona temeljijo na strokovnem predlogu Inštituta za gospodarsko pravo v Mariboru, ki so ga naročili Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, nadalje Združenje delodajalcev Slovenije in Zveza društev za gospodarsko pravo Slovenije, torej brez GZS. Zakaj naj bi Ministrstvo za delo naročilo študijo, če potem ne misli nič spremeniti kljub predlogom za izboljšavo zakona? V predlogu pa so upoštevani tudi nekateri predlogi iz druge strokovne analize izvajanja ZDSU, ki jo je izdelal PTEO (in jo očitno sindikati bolj podpirajo, saj se nanjo sklicuje tudi g. Uroša). Če g. Uroša predlog ni

povšeči, si pač neupravičeno lasti pravico, da zmerja vse pripravljavce, ki da so pripravili "skrajno nekvilitemi izdelke". Podoben predlog kot sedaj GZS je 12. 2. 1997 že sprejel UO Združenja delodajalcev Slovenije, kar pa tedaj ni povzročilo posebne alergije sindikatov.

Predlogi GZS temeljijo na večinskem stališču številnih članic GZS, zlasti največjih, kot so Mura, Sava, Gorenje, Revco, kjer v praksi spoznavajo hibe in prednosti posameznih institutov zakona.

Glede "reklamne akcije tega skrajno nekvilitema izdelka" lahko pojasnimo, da so novinarji pač samo poročali o seji UO GZS ter nato tudi sami želeli dodatna pojasnila, ki so jih objavili, ne da bi se GZS kakorkoli sama angažirala ali celo plačala tako "reklamo". Zato so podtikanja o razsipanju denarja za to reklamiranje povsem odveč in neokusna.

Potrebno je upoštevati, da vplivajo danes v gospodarskih družbah zaposleni na poslovanje družb in svoj položaj preko treh možnih poti: preko lastništva zaposlenih (certifikati in drugo), preko sindikatov in tudi preko soupravljanja (sveti delavcev). Analize ekonomskih strokovnjakov kažejo (npr. g. Mramor), da pretežni vpliv živega dela deluje kratkoročno, kar je za obstoj in razvoj družb čisto usodno in je potrebno povečati dolgoročne vzvode, kar v večji meri zagotavlja vpliv kapitala. V čem je potem predlog GZS neevropsko naravnani in nazadnjaški za 50 let?

Glede samih predlogov sprememb zakona le na kratko, saj so obširno utemeljene z analizama. Če direktiva EU v spremembah določa, da

je lahko v nadzornem svetu družbe največ polovica delavskih predstavnikov, naš zakon pa, da je v družbi z več kot 1000 zaposlenimi najmanj polovica, je to že očitno neskladje, ki ga je potrebno popraviti. Neprimerna je nadalje določba o številnih poklicnih članih sveta delavcev (v največjih slovenskih družbah bi že po zakonu bilo nad 10 profesionalcev!). V praksi nekatere družbe to dogovorno urejajo že drugače (npr. Sava). Zakon je očitno potreben spremembe. V uradnem dopisu ZSSS, ki ga je podpisal g. Uroša, je zapisano, da ZSSS ne nasprotuje nekaterim spremembam zakona, zaradi jasnejše opredelitve do nekaterih določb in uskladitve z EU. Vsekakor pa nasprotuje spremembam, ki bi zniževale pridobljeno raven pravic delavcev. To je sicer znano stališče sindikatov, ki pa ne vzdržijo glede na stanje gospodarstva, ki je že leta v izgubah (več izgub kot dobičkov). Na številnih področjih se nekatere pravice delavcev zato krčijo (npr. plače v javnem sektorju, pričakovana reforma pokojninskega sistema, zaposlovanja, tudi delovnih razmerij itd.). Tudi bogatejše družbe od naše so prisiljene nekatere pravice zniževati. Za vsako ceno vztrajati na doseženi ravni, pa četudi propade gospodarska družba, je pač kratkoročno gledanje. Delodajalci morajo skrbeti zlasti za razvoj in poslovanje družb tudi jutri, ne le za polni ledodec danes.

Casopisno polemiko o tem vprašanju na tej ravni zaključujem.

Miha Potočnik
Gospodarska zbornica Slovenije

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalni seminar "POGAJALSKE TEHNIKE"

1. Namen tega izobraževalnega seminarja je, da si udeleženci pridobijo dodatna znanja in veščine glede tehnik pri pogajanjih.
 2. Pogajamo se vsak dan, celo življenje. Vede ali nevede si vsak izoblikuje tudi nek svoj stil pogajanj. Zato pogajanja niso tema, ki bi bila neznana. Vendar pa je dejstvo, da so nekateri pogajalci uspešnejši kot drugi. Raziskave v svetu so pokazale, da razlike v uspešnosti pogajalcev ne gre pripisovati predvsem njihovim prirojenim lastnostim. Uspešnost pogajanja je odvisna predvsem od znanja pogajalcev. Torej se uspešnega pogajanja v veliki meri da naučiti.
 3. Seminar je namenjen sindikalnim zaupnikom, predsednikom sindikatov podjetij in zavodov, funkcionarjem sindikatov dejavnosti in Območnih organizacij ZSSS ter vodjem pogajalskih ekip za sklepanje panožnih kolektivnih pogodb in članom svetov delavcev.
 4. Udeleženci seminarja morajo biti člani sindikatov, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.
- Cas: 12. februar 1998
Kraj: Dom sindikatov, Ljubljana, Dalmatinova 4, soba 16/1

PROGRAM SEMINARJA

Četrtek, 12. februarja 1998

Od 9.00 do 10.30 ure

Kaj je bistvo pogajanj

Pogajanja kot oblika razreševanja konfliktov. Definicije pogajanj. Najboljša alternativa. Pogajanja kot proces in pogajalski konti nuum. Stranke v pogajanjih. Stopnje v pogajalskem procesu.

TEST: Kako ravnam med pogajanjmi kot član pogajalske skupine

Pogajalski proces: priprave na pogajanja

Ključni pomen priprave za uspešna pogajanja. Določitev cilja oziroma ciljev pogajanj. Vrste, prednosti in pomankljivosti pogajalskih strategij. Pomen informacij za pripravo na pogajanja. Prednosti in pomankljivosti posameznega pogajalca in pogajalske skupine. Vloge v pogajalski skupini. Začetek in trajanje pogajanj. Lokacija pogajanj. Pristojnosti pogajalcev.

Od 10.45 do 12.15 ure

Pogajalski proces: začetek pogajanj

Pomen prvega vtisa ob začetku pogajanj. Obvezne vsebine začetka pogajanj. Začetna pozicija: postaviti svoje zahteve visoko, nizko ali realno? Predstavitev pogajalcev. Preverjanje pristojnosti pogajalcev.

Pogajalski proces: iskanje sporazuma

Dokazovanje utemeljenosti svoje pozicije. Nakazovanje novih možnosti (sporazuma). Predlaganje novih rešitev. Kako prepričati nasprotnika, da imamo prav. Koncesije - obseg in način dajanja. Etika pogajanj. Slepica v pogajanjih - vzroki in način presejanja.

Od 12.15 do 13.15 ODMOR

Od 13.15 do 14.45

Pogajalski proces: sklenitev sporazuma in zaključek pogajanj

Kdaj je pravi čas za zaključevanje sporazuma? Tehnike zaključevanja. Oblikovanje sporazuma. Obvezne sestavine sporazuma. Zaključek pogajanj.

TEST: Stili pogajanja

Pogajalske taktike

Uporaba pogajalskih taktik in etika. Najpogostejše pogajalske taktike.

Pogajalci kot osebnosti

Katere so zaželenne lastnosti dobrih pogajalcev. Katere so škodljive lastnosti. Pogajalski stili in njihovi učinki. Koliko se uspešnega pogajanja lahko naučimo. Osnove teorije potreb in njihove klasifikacije. Mehanizem delovanja potreb na obnašanje. Motivi in motivacijski dejavniki. Odkrivanje dejanskih potreb pri nasprotni strani v pogajanjih. Načini delovanja na zadovoljevanje potreb.

Od 15.00 do 16.30 ure

Simulacija pogajanj: Pogajanja sindikata z upravo o nekaterih delih kolektivne pogodbe.

Strokovni izvajalec: dr. Bogdan Kavčič, redni profesor na FDV, strokovnjak za področje upravljanja s človeškim dejavnikom.

Metode dela: predavanje, razprave, simulacije pogajanj.

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 4. februarja 1998. Seminar bomo izvedli, če bo 18 prijav, v kolikor bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija za seminar znaša 9.000 SIT za posameznega udeleženca (v ceno je vključeno strokovno gradivo in osvežilni napitki). Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno pripišite "Seminar X., sklic na številko 15".

Odgovore na dodatna vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta na telefonski številki 061/316 489 in pri Jožici Anžel na telefonski številki 061/13 10 033, int. 281 ali 061/316 489.

Vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS:
Vanda Rešeta

PRIJAVNICA za izobraževalni seminar "POGAJALSKE TEHNIKE"

ki bo 12. februarja 1998 v Domu sindikatov, Dalmatinova 4, Ljubljana

Ime in priimek: Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

- delovno mesto:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Član sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu družbe oz. zavoda:

Predsednik sindikata družbe: DA NE

Drugo (navedite):

Funkcije na drugih ravneh sindikalne organiziranosti

- V sindikatu dejavnosti (navedite)

- V območni organizaciji ZSSS (navedite)

Žig in podpis odgovorne osebe:

UGANKAR

IZHAJA VSAK PETEK!
BOGATE NAGRADE!Delavska
enotnost
št. 3EGIPTOVSKI
FILMSKI
IGRALEC
(Omar)PRIPOMO-
ČEK ZA
TALJENJEKOTANJA
Z VODO
ZA GOJENJE
RIBNEKDANJI
UGANDSKI
DIKTATOR
AMINSTROKOV. ZA
GEOLOGIJUIGRALEC
VALIC

1

VELIK
HROŠČ
ROGINAVSTRJSKI
DESNIČAR-
SKI POLITIK
(Jörg)KELTSKO
IN GRŠKO
IME ZA
ANGLIJONEKDANJA
TISOČINKA
JAPONSKE-
GA JENAREKA V KA-
ZAHSTANU
IN NA
KITAJSKEMSOVJETSKI
FIZIK
(Vladimir)Avtor:
Drago
RonerNEKDANJI
UPRAVNIK
GASTALDIJEJESENSKI
MESECSVETILO
IZ
VOSKASL. ETNOLOG
(Angelos)

2

HRV. DIRI-
GENT MIRSKIMLEČNI
IZDELEKSTAR IZRAZ
ZA KRAPA

GRŠKA ČRIKA

3

ORANŽADA

NAŠA
SMUČARKA
SITARKEMIJSKI
ZNAK ZA
SREBRO

VIOLINIST

NIZKE SPOR-
TNE SANIMESTO
V BOSNISLIKAR
AKVARELOVFIZIK IN
PUBLICIST
ČERMEJPRAKANTON
V SVICIZMES
MINERALOVSRBSKI
IGRALEC
ŽIGONREKA NA
PELEPONEZUINDIJSKI FI-
ZIK, NOBELBRUCE
LEERJAVA
ŽIVALSPOJ ROKE
S TRUPOMVRTENJE
TELOVADCA
OKROG
DROGADROBNA
ČLENASTA
ŽIVALTREBUŠASTA
POSODA
Z
ROČAJEMKAMEN ZA
BRUSENJERUS. PISAT-
ELJ (Maksim)ST. ENOTA
ZA DELOSL. PRAZGO-
DOV. (Franc)ORIENTAL-
SKO
GROBO
SUKNOREKA
NA TAJSKEMNEKD. PREB.
KARTAGINELASTNOST
GLADKEGANEPOMEM-
BNEZ

RAŽENJ

LINDA
EVANSJAP. VRHNIJE
OBLAČILOPRVI MIT.
LETALECNIZ. IME ZA
REKO MEUSEPOL. PESNIK
(Mieczslaw)ANDREJ
ZUPANČIČOSN. MATE-
MA. POJEMSTARO-
GRŠKA
DREVEŠNA
VILAKRAJ PRI
R. SLATINI... POTRBUJE
PRAVILOZ GOSTIM
GRMOVJEM
PORASEL
SVETDelavska
enotnostGLASBENA
VAJAKRVNA
CELICANAČIN
VODENJALIRSKA
PESNIŠKA
OBLIKA

ŽRTVENIK

STAROGR.
MUZA LJU-
BEZENSKE
POEZIJENEM. OPTIK
(Carl)IVAN
LEVARNEM. SLIKA-
RKA (Anita)HRIBOVJE
V INDIJIMANJŠI
KONEC
POLOTOKAMUSLI-
MANSKO
MOŠKO IME,
HASANZAPRT
PROSTOR ZA
GOJENJE
PLAZILCEVSTIK DVEH
SAMOGLS-
NIKOV,
HIATUR. OBLAČ.
SODNIKOVBALERINA
PAVLOVAZGORNJI
DEL ČESAPREBIVALEC
ČESKEČRKA
S KONCA
ABECEDTOVARNA
ŽELEZAVINKO
OŠLAK

GEPARD

JUGOSLOV.
KOŠARKAR
V ZDA
(Vlade)STAR
FRANCOSKI
PLESDRŽAVNI
BOG
STARIH
EGIPČANOVNEKROZNA
RAZJEDA
LICGLASILO
ITALIJAN
SOCIALISTOVKRAJ
PRI
MARIBORU

Nagradna križanka št. 3

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 3:

1:

2:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljeno na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispjele do 2. februarja letos.

Pravilna rešitev nagradne križanke iz letošnje 1. številke Delavske enotnosti: vodoravno: PRAKSA, RASTER, IZTAKNITEV, ORAN, IRENA, KE, OČALAR, LUDVIK, KERE, TESNOBA, KEŠ, ODKOP, ILA, GOS, KOLPA, KILMER, MA, MILKO, VIRMAŠAN, ŽICA, POKAL, TEST, ANAKONDA, IVANKA, NOJ RAA, ČER, AL

Nagrado 5000 tolarjev prejme Nataša Cvetkovič, Razori 16, 1356 Dobrova pri Ljubljani. Nagrado bomo poslali po pošti.